

Milletler Cemiyeti konseyi bugün toplanarak Habeş işini görüşecektir

AKŞAM

İtalya kralı yakında Aksuma gidecek
İmparatorluk tacını giyecek

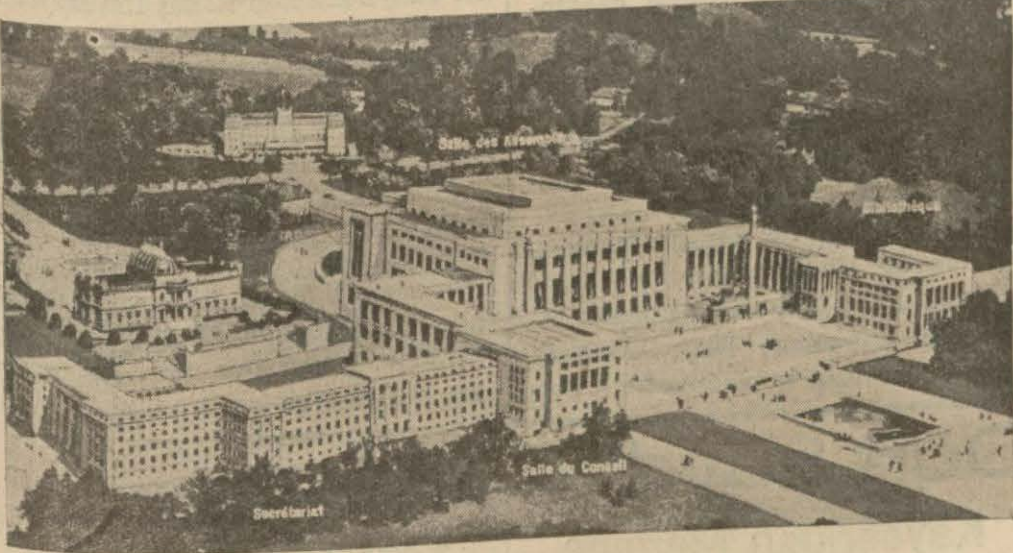
Sene 18 — No. 6308 — Fiyatı her yerde 5 kuruş

PAZARTESİ — 11 MAYIS 1936

Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Habeş işi hakkında Cenevrede Mühim konuşmalar başlıyor

İtalyanın Habeş delegesinin konseyden çekilmesini isteyeceği, bu yüzden fırtınanın kopacağı tahmin ediliyor

Cenevrede Milletler Cemiyetinin yeni binası

Cenevre 10 — Milletler Cemiyeti konseyi yarın öğleden sonra toplanarak müzakereye başlayacaktır. Konseydeki delegelerden bir çoğu bugün Cenevreye gelmişlerdir. Bir kısmı da yarın geleceklerdir.

Konseyin rüznamesinde İtalyan - Habeş ihtilâfı ve Ren gayri askerî mıntakasının işgali vardır. Ren gayri askerî mıntakası hakkında Almanya'ya verilen sual listesine henüz bu hükümet cevap vermediğinden bu müzakere geri bırakılacaktır.

Habeş işine gelince, iptida bu müzakerenin de geri bırakılacağı tahmin ediliyordu. Halbuki şimdi vaziyet değişmiştir. Habeş meselesinin müzakeresine başlanınca Habeş delegesi M. Mariam konseyde yer alacaktır.

İtalyan delegesinin, Habeşistan diye bir hükümet olmadığından bahis- Habaş delegesinin çekilmesini isteyeceği tahmin ediliyor. İşte bunun üzerine müzakere açılacaktır. Konseyin İtalyanın talebini reddedeceği muhakkaktır.

Bu münasebetle İngilterenin, İtalya tarafından Habeşistanın ilhakını protesto etmesi bekleniyor. Diğer

(Devamı 4 üncü sahifede)

İzmir limanının bugünkü yeri muvafık görülmedi

Yeni limanın Alsancak, Mersinli ve Bayraklıda yapılması muvafık görülüyor

İzmirin bugünkü limanından bir görünüş

İzmir 10 (Akşam) — İzmir limanının islahı için tetkikat yapan iktisat vekâleti baş müşaviri Von der Portenin reisliği altındaki heyet, İzmirin müstakbel limanının şimdiki yerinde olamayacağı neticesine varmıştır. Çünkü şimdiki liman genişletmeğe mü-

İtalya kralı imparatorluk tacını Aksumda giyecek

Bu münasebetle yakında Aksuma gideceği haber veriliyor

Roma 10 (Akşam) — İtalya kralının Habeş imparatorluk tacını Habeşlerin mukaddes şehri olan Aksumda giyeceği haber veriliyor. Kral Viktor Emanoel bu münasebetle yakında Aksuma gidecektir.

İtalyada büyük bir affı umumî ilân edilecektir. Politika mahkûmları ve âdi cürüm işleyenlerden bir kısmı affedileceklerdir.

İngiltere mühim bir karar verdi

Büyük posta vapurlarına toplar konuyor

Berlin 10 — İngiltere bahriye nezaretî, Cunard Line şirketinin posta taşıyan vapurlarına devlet nam ve hesabına top konmasına karar vermiştir. Bu karar Almanyada heyecanla karşılanmıştır. Top konacak vapurlar, ekserisi Amerikaya işleyen en yeni yollu gemilerdir. Şimdiye kadar bu gemilere yalnız umumî harp zamanında tahtelbahirlere karşı müdafaa için top konmuştu.

Gazeteler İngilterenin bu tedbirinin vapurların bugünkü vaziyeti emniyette görmediğine delâlet ettiğini söylüyorlar. Berliner Tageblatt, v erilen kararın Avrupadaki yeni baştan silâhlanma dalgasının bir neticesi olduğunu yazıyor.

Bir damad kayın babasını öldürdü

Genç bir kadın ölen babası ve öldüren kocası için ağlıyor

Konya 9 (Akşam) — Kadınhamı kazasının Koşmar köyünde bir cinayet olmuş ve bir damat kayın babasını tabanca ile öldürmüştür. Vaka şöyledir:

Koşmarlı Seyit Mehmed, köyün eşrafındandır, bir tarla meselesinden dolayı damadı Kemalle arasında geçimsizlik vardır. Bu geçimsizliği menfaatlerine uygun gören katil damadın kardeşi Mithatla arkadaşları Kemall daima teşvik etmekte ve aralarındaki husumeti arttırmaktadırlar.

Geçen cuma günü tarlasından köye dönen Seyit Mehmed, köy camii önünde damadıyla arkadaşlarına raslamış ve burada eski tarla işi tekrar açılarak münakaşa büyümüştür. Bu aralık Kemal büsbütün çileden çıkarak belindeki tabancasını çıkarmış ve kayın babasına ateş etmeye başlamıştır. Çıkan kurşunlardan başından ve göğsünden yaralanan zavallı kayın baba camii önüne yıkılarak biraz sonra ölmüştür.

Yaptığı işin fecaati karşısında aklı başına gelen Kemal ve arkadaşları köyden kaçmışlarsa da yetişen jandarmalar tarafından yakalanmışlardır. Şimdi Kemalın zavallı karısı ölen babası ve öldüren kocası için ağlamaktadır.

B. Numan geliyor

Moskova 10 (A.A.) — Türkiye dış bakanlığı genel sekreteri B. Numan Menemencioglu Stalin otomobil fabrikasını ziyaret etmiş. Metro ile bir gezinti yapmış, öğleden sonra dış komiseri muavini M. Krestinski tarafından kabul edilerek akşam üzeri Sovyet Rusyadan hareket etmiştir.

İstanbulda yeni bir ticaret başladı: Tavan satışı ..

Boğaziçindeki eski büyük yalıların güzel tavanları birer birer satılıyor

Her sene Boğaziçindeki eski ve büyük yalılarından bir kaç yıkılıyor. Meşhur yalılar ankazcılar tarafından yıkılarak, ankazı parça parça satılıyor. Bu arada hiç akla gelmedik bir ticaret de almış yürümüştür... Bu ticaret tavan ticaretidir.

Boğazda eskiden içinde sulh muahedeleri imzalanmış meşhur tarihi bazı yalıların son derece sanatkârane yapılmış tavanları vardır. İşte satılan bu fevkalâde güzel tavanlardır.

Ekserisi tahta olan bu tavanlar sökülmeden evvel muhtelif parçalarının üzerine numaralar konulmaktadır. Sonra tavan sökülüyor, başka, yeni bir binaya nakledilerek parçalarının numaralarına göre tekrar kuruyor. Boğazda 200 - 300 senelik bir çok eski yalıların tavanları böyle satılmıştır ve satılmaktadır.

Bilhassa Kanlıca, Anadoluhisarı, Vaniköy, Kandilli gibi yalıları fazla olan yerlerde bir çok tavanlar satılmıştır.

İhtiyar bir Kanlıcalı bana şunları anlattı:

— Kanlıcanın arkasında «Kavacık» denilen çiftlikte Mısırlı Mahmud paşanın tavanlarının güzelliği fevkalâde olan bir köşkü vardır. Bu tavanlar ve köşkün harikulâde nefis kapıları satıldı. Bunları Beyoğlunda Gardenbar aldı. Bari bunlarla süsledi...

Bundan başka Taksimde açılan yeni ve etrafı camlı kahveler eski yalılarından pek çok güzel tavan ve kapılar satın almışlardır.

Son zamanlarda mısırlılar İstanbuldan pek çok tavan ve kapı satın almaktadırlar. Mısırlılar geçen sene meşhur bir yalının bir yatak odası tavanını 1700 liraya satın almışlardır.. Görenler bu tavanın oymacılık cihetinden bir sanat şaheseri olduğunu söylüyorlar.

Boğaziçinde yıkılan yalılarından satın alınan yalnız tavanlar değildir. Bu yalılar ve Boğazdaki köşklere harikulâde güzel,yekpare mermerden, oymacılık sanatının birer şaheserleri olan havuzlar, musluklar, pencere kenarları da satılmaktadır. Bu ticaret günden güne alıp yürümektedir.

Boğazda yalı fiyatları pek düşük olduğu için bir çok mal sahipleri yalılarını böyle ankaz suretile sattırmaktadırlar. Böylece Boğazın en eski ve meşhur yalıları yıkılmaktadır.

Şimdiki halde Boğazın en eski yalısı Kanlıca ile Anadoluhisarı arasında ki burunda ve deniz üstüne kazıklarla tutturulan kırmızı yalıdır.

Bu, meşhur amca Hüseyin paşa yalıdır. Yalı sadrazam Köprülü Fazıl paşanın amcası sadrazam amca Hüseyin paşa tarafından yapılmıştır. Tam 357 seneliktir. Meşhur Kaynarca muahedesi bu yalının deniz üstün-

(Devamı 4 üncü sahifede)

Hindistanda büyük heyecan

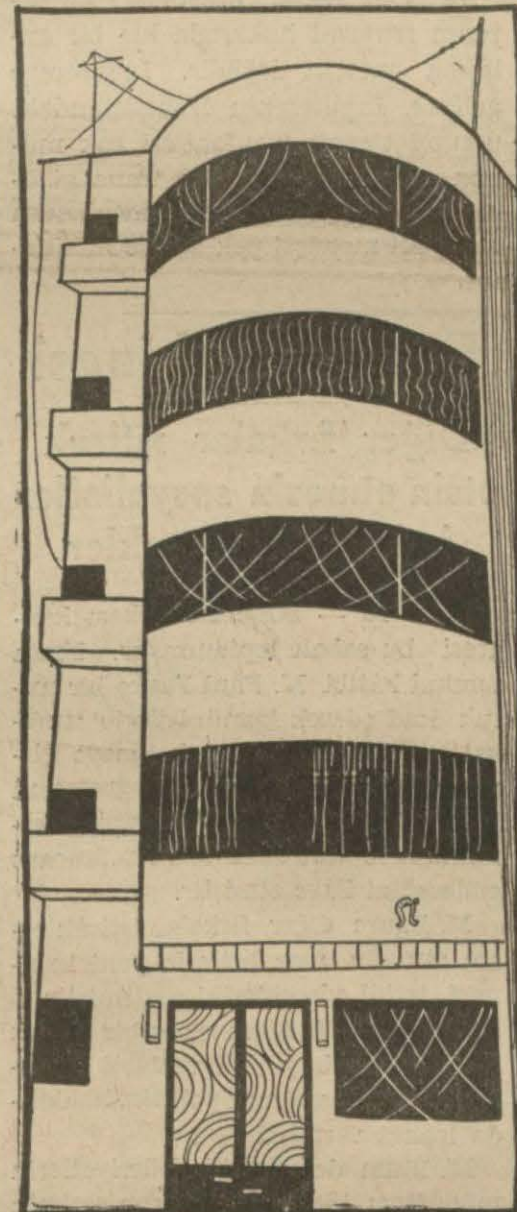
İtalyaya karşı şiddetli hareket edilmezse Hindistanın Milletler Cemiyetinden çekilmesi isteniyor

Paris 10 (Akşam) — İtalyanın Habeşistanın ilhakını ilân etmesi Hindistanda büyük bir heyecan uyandırmıştır. Kalküta-da, diğer bir çok şehirlerde müteaddit toplantılar yapılmıştır.

Bu toplantılarda Milletler Cemiyetinin İtalyaya karşı şiddetli hareket etmesi istenmekte, aksi takdirde Hindistanın Milletler Cemiyetinden çekilmesi talep edilmektedir.

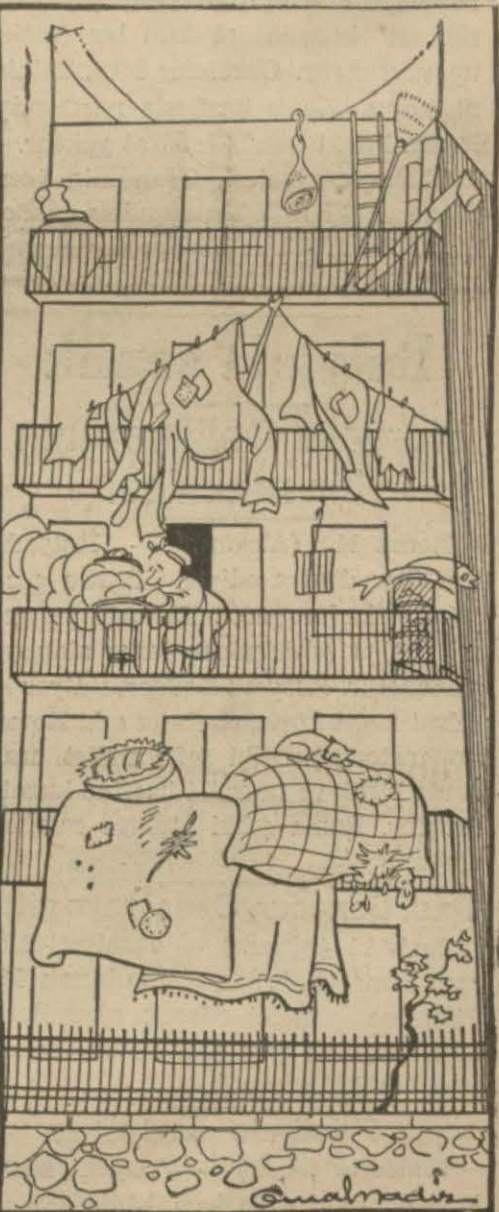
ALMAN GAZETELERİ NE DİYORLAR ?

Berlin 10 (Akşam) — Alman gazeteleri İtalyanın Habeşistanı ilhak kararının evvelâ İngiltereye, sonra Milletler Cemiyetine büyük bir darbe olduğunu, İngilterenin ve Milletler Cemiyetinin şerefini sarstığını söylüyorlar.

Ön cephesi...

Lüks apartmanların:

Arka cephesi...

Son dakika

Selânik ölü bir şehir manzarası gösteriyor

Şehir dün ekmezsiz ve susuz kaldı, hükümet dört harb gemisi gönderdi

Atina 11 (Akşam) — Selânik ölü bir şehir manzarası gösteriyor. Şehirde büyük bir mahrumiyet ve ızdırab hüküm sürüyor. Dün Selânik ekmezsiz, susuz, elektriksiz ve gazetesiz kalmıştır. Dün bütün dükkânlar kapalı idi. Grevciler vaziyete hâkimdir.

Hükümet Selânikte sükûn ve asayişin muhafazasına yardım etmek için oraya dört harb gemisi göndermiştir.

Atina 10 (A.A.) — Selânik grevçilerinin murahasları ile hükümet murahasları arasındaki müzakereler gece geç vakte kadar devam etmiş ise de henüz bir netice elde edilememiştir.

Grevciler, Selânik valisi ile polis müdürünün azledilmesini, kusurları görülmüş olan polis memurlarının cezalandırılmasını, grev kurbanlarından ölenlerin ailelerine ve yaralananların kendilerine tazminat verilmesini, hapiste bulunan grevçilerin serbes bırakılmasını istemektedirler.

Hükümetin yalnız tahkikat icra edilmesini ve tevkiif edilmiş olan bütün imalâthaneleri amelesinin serbes bırakılmasını kabule yanaşacağı ümit edilmektedir.

Habeşistanın ilhaki ve Fransanın vaziyeti

Fransa, Romayı protesto etmemiş, yalnız ihtirazî kayıtlarını bildirmiştir

Paris 10 (A.A.) — İyi malûmat alan mahafiller, M. Flândinin dün bakanar meclisinde dış siyasa hakkında yaptığı beyanatın iki buçuk saat sürdüğünü kaydediyorlar. M. Flândin, İngiltereyi Fransa ile birlikte İtalyaya karşı müşterek bir siyasa takibine sevk için yaptığı gayretleri izah etmiş ve İngilterenin bunun için vaktinde karar vermemiş olduğunu teessüfle kaydetmiştir. Fransız hükümeti Romaya daima itidal tavsiye etmiş ve İtalyayı milletler cemiyeti ve İngiltere için ka-

dir. M. Metaksas, hükümetin katiyen endişeye kapılmıyacağını ve grevçilerin metalibini hayırhahane bir surette tetkik etmek için grevin nihayet bulmasını bekliyeceğini beyan etmiştir.

Atina 10 (A.A.) — Bugün yaptıkları miting esnasında, dağılmaya davet edilen grevçiler polise hücum ettiklerinden kendilerine silâhla mukabele edilmiştir. Bir kaç kişi ölmüştür. Sükûnet iade edilmiştir. Hükümet grevçilerin isteklerini tetkike devam etmektedir.

Atina 10 (A.A.) — Amele konfederasyonu sabaha kadar içtima etti. Selânikte amelelerin öldürülmesinden dolayı hükümeti protesto etmeye ve amele hukukunun temini için 24 saatlik umumî grev ilânına karar verdi. Umumî grev başlarsa devam edeceğinden, umumî hizmetleri felce uğratacağından korkuluyor.

Konfederasyon bir beyanname neşrederek hükümeti takbih edecek ve halktan yardım isteyektedir.

Selânikte polis faaliyetini tatil etti ve inzibat vazifesi askere verildi.

bul edilebilecek bir barış akdine imaleye çalışmıştır.

M. Flândin bundan sonra, boğazların tahkimi hakkındaki Türk talebine karşı Fransayı müsait bir hattı hareket ittihazına sevk etmiş olan sebepleri anlatmıştır.

Paris 10 — Hükümet, İtalyayı protesto etmemiş yalnız İtalya hükümetine yaptığı tebligatta Habeşistanın ilhaki hakkında ihtirazî kayıtlar bildirmiştir.

İngiliz gazeteleri Musolininin nutkunu tefsir etmiyorlar

Londra 11 (A.A.) — İtalyanın Habeş imparatorluğu hakkındaki beyanamesi burada mühim bir alâka uyandırmıştır. Gazeteler Musolininin nutkunu büyük harflerle neşretmişlerdir. Fakat henüz tefsirat yoktur.

Observer gazetesi, Grandinin Londrada ve Sir Erik Drumondun da Romada bu meseleye bir sureti hal bulmak için çalışmakta olduklarını zan-

nediyor.

Paris ile Roma arasında Habeşistanın istikbali hakkında hiç bir anlaşma mevcut değildir. İngiltereye gelince, İngilterenin Habeşistandaki umumî ticaret menfaatleri çok mühim olmamakla beraber, Tana gölünün ve Mavi Nilin bir kaç menbaının emniyeti meselesi pek ziyade mühimdir.

İtalyada şenlik

Koryera Dellâseranın bir makalesi

Roma 11 (Akşam) — İtalyada şenlikler devam ediyor. Bütün gece sabaha kadar gerek Romada ve gerek İtalya şehirlerinde fener alayları sürmüştür. Koryera Dellâsera diyor ki: «Yeni faşist imparatorluğu eski Roma imparatorluğu gibi şefle millet arasında birlik ve tesanüd üzerine kurulmuştur. Roma şehri tekrar merkez oluyor.»

Paul Boncour Cenevreye gitti

Paris 11 (Akşam) — Cemiyetli Akşam konseyinde hasta bulunan M. Flândine vekâlet edecek olan Paul Boncour, dün gece saat 23 de Cenevreye hareket etmiştir.

Filistinde vaziyet

Kudüs 10 (A.A.) — Vaziyette salâh hasıl olmuştur. Dün bazı hâdiseler vukua gelmiş ise de ehemmiyetsizdir.

Dün Mısırdan buraya iki İngiliz alayı gelmiştir.

Fransız kabinesi

Diğer fırkalar iştirak etsin etmesin sosyalistler iş başına gelecekler

Paris 10 — Sosyalist fırkası kongresi bu sabah toplanmıştır. Fırka umumî kâtibi M. Paul Faure bir nutuk irad ederek komünistlerle radikal sosyalistlerin yeni kabineye girmeleri ve halk cephesi programının tabiki lâzım geldiğini söylemiş, komünistlere bir kere daha müracaat edileceğini ilâve etmiştir.

M. Faure diğer fırkalar iştirak etsin etmesin sosyalistlerin yeni kabineyi teşkil edeceklerini söylemiştir. Parti lideri M. Blum uzun bir nutuk irad ederek bugünkü vaziyeti anlatmış ve takip edilecek politika hakkında izahat vermiştir.

M. Blum demokratik hürriyetlerin müdafaası lüzumundan, son seçimin 6 şubat vakayinin intikamı olduğundan bahsetmiş, Fransanın faşizme kapalı olduğunu söylemiştir.

Bu Sabahki Telgraflar

general Graziani mareşal oldu Eski Alman veliahtı, M. Mussoliniye tebrik telgrafı gönderdi

Roma 10 — Kral, general Grazianinin rütbesini mareşalığa terfi etmiştir. Graziani ve Badoglio ordularının yakında birleşmesi bekleniyor.

İtalyanlar Dire Dauayı alarak bütün şimendifer hattına hâkim olmuşlardır.

M. Mussolini Adis Ababada bir faşist teşkilâtı yapmak üzere Roma teşkilâtı kâtibini memur etmiştir.

Asmara ile Adis Ababa arasında bir tayyare postası tesis edilmiştir. İlk tayyare Asmaradan Adis Ababaya gelmiştir. Gidip gelme müddeti altı saattir.

ESKİ ALMAN VELIAHDİNİN TEBRİK TELGRAFI

Roma 10 (A.A.) — Eski Alman veliahtı Frederic Guillaume, Habeş muharebesinin muzafferiyet ile sona er-

mesi münasebetile M. Mussoliniye bir tebrik telgrafı göndermiştir.

BİTARAF DEVLETLERİN TOPLANTILARI

Cenevre 10 (A.A.) — «Bitaraf» devletler murahasları, dün saat 1 den 19 a kadar devam eden bir toplantı yaparak Milletler Cemiyeti konseyinin yarınki içtimanda takip edecekleri müşterek hattı hareket hakkında görüşmüşlerdir.

«Bitaraf» murahasların Fransa ile İngilterenin ne gibi bir hattı hareket takip edeceklerini öğreninceye kadar verecekleri kararları tehir edecekleri beyan edilmektedir.

KABEŞ İMPARATORU CENEVREYE GİDİYOR

Kudüs 10 (A.A.) — Necaşinin etrafında bulunanlar, Haile Selâsinin Habeş davasını müdafa etmek üzere

re hemen Cenevreye hareket edeceğini beyan etmektedirler.

İKİ KARARNAME

Roma 10 (A.A.) — Stefani ajanı bildiriyor: Faşizm büyük konseyi ile bakanlar meclisi bu akşam iki kararname kabul ederek derhal kralın tasvibine arz etmişlerdir. Bu kararname İtalya kralının Habeş İmparatoru olduğuna ve mareşal Badoglionun valii umumî tayinine dairdir.

FRANSIZ ASKERLERİ DİRE DAUADAN ÇEKİLİYOR

Paris 11 (Akşam) — General Graziani ordusunun Dire Dauayı işgal etmesi üzerine şehri muhafaza etmek için orada bulunan Senegalli Fransız askerleri, Cibutiye dönmeğe hazırlanıyorlar. Şimendifer hattı İtalyanların kontrolü ve işgali altındadır.

Her tarafa bol yağmur yağdı

Birçok yerlerde geçen senenin bir misli fazla mahsul bekleniyor

Konya 9 (Akşam) — Üç gündür vilâyetin her tarafına, bol ve sürekli yağmurlar yağmaktadır. Havalarmın kurak gitmesi tehlikesi karşısında endişe içinde kalan çiftçilerimizin bu sürekli ve bereketli yağmurlardan sonra yüzleri gülüyor.

Kışın müsait gitmesi dolayısıyla çiftçi bu yıl geçen yıla nazaran yüzde kırk nisbetinde fazla zeriyyat yapmıştır. Yağmurların tam beklendiği bir sırada bol ve sürekli olarak yağması yeni yıl ürününün çok bereketli olacağı tahminini vermektedir.

Antalya 9 (Akşam) — Antalya bu sene zamanında ve bol yağmur yağmıştır. Bu sebeple mahsul pek bereketlidir. Geçen senenin iki misli olacağı tahmin edilmektedir. Çeltik zeriyyatının dahi bu sene fazla olacağı anlaşılıyor.

Sivas 9 (Akşam) — Üç gündenberi Sivas bol yağmur yağmaktadır.

Karı koca kavgaları

İskemleyi karısının başında parçaladı

Fatihte Vahideddin adında bir karısı Ayye ile kışkıncılık yüzünden kavga ettiği sırada fazla hiddetlenerek birdensandalyayı yakalayıp karısının başına fırlatmıştır.

Ayye, başında parçalanan sandalyenin tesirile baygın bir halde hastaneye kaldırılmış Vahideddin yakalanmıştır.

Heybeliadada oturan İsak da dün karısıyla kavgaya tutuşmuştur. Bir aralık fazla hiddetlenen İsak karısını tehdid maksadile elini kaldırmak istemiş hızla kalkan sağ eli cama isabet ederek kırılmış ve eli yaralanmıştır.

M. Azana İspanya reisicumhuru oldu

Madrid 10 — Bugün yapılan seçimde M. Azana büyük bir ekseriyetle reisicumur seçilmiştir. İntihap neticesi tebliğ edildiği zaman sol cenah mebusları enternasyonal, Katalonya mebusları iştirak marşını söylemişlerdir. Hiç bir mebus İspanya marşını söylememiştir.

İnönü şehitliği töreni

Böyük 10 (A.A.) — C. H. partisinin öncülüğü ile İnönü şehitliği töreni bugün saat 10,30 da Bursa, Eskişehir, Söğüt, Bilecik, İnönü ve yakın köylerden katılan binlerce yurttaşın huzuru ile yapıldı. Heyetler adına çelenkler kondu. Büyük zafere aid hatıralar naklile günü canlandırın söylevler verildi. ve ölümler takdis edildi.

Dört haydud

Kayseriden Mersine kaçan şerirler orada yakalandılar

Mersin 9 — Kayseri ve Niğde taraflarında adam öldürmek ve yol kesmek gibi birçok cinayetler işleyen dört kişilik bir çete burada yakalanmışlardır. Bunlar izlerini kaybetmek için Mersine kaçmışlar, burada köylerden birinde gizlenmişlerdir.

Bunlar 3 erkeği öldürmüşler, bir kadını ağır surette yaralamışlar ve birçok yol kesme vakaları yapmışlardır.

Bir sarhoşun cinayeti

Kendisine kahve getiren kahveciyi sebebsiz yere öldürdü

Kartal kazasının Şamandıra nahiyesinde sarhoşluk yüzünden bir cinayet olmuştur. Kerim adında bir bakkal çok miktarda rakı içerek sarhoş olmuş ve Mustafanın kahvesine girmiştir. Kerim, kahvede bulunanlara çatmak için belindeki tabancayı çıkarıp sedirine üstüne atmış, kahveciyi de bir kahve ismarlamıştır.

Mustafa kahveyi pişirip getirdiği sırada Kerim sebebsiz yere tabancasını almış, Mustafanın üzerine ateş etmiştir. Çıkan kurşun zavallı kahvecinin sol omuzundaki kemikleri parçalamış ve kahveci yere yuvarlanmıştır.

Kerim ikinci bir el ateş etmiş, çıkan kurşun kahvecinin karnına isabetle bir çok damarları koparmıştır. Mustafa, Şamandıra dispanserine götürülürken 10 dakika sonra ölmüştür.

Hadise mahalline derhal gelen Kartal hâkimi, hükümet tabibi ve jandarma kumandanı tahkikata başlamışlardır. Katil yakalanmıştır.

Kasımpaşada cerh

İki arkadaşı birbirini yaraladılar

Kasımpaşada iskele civarında dün gece kanlı bıçaklı bir vaka olmuştur. Mustafa adında bir adam arkadaşı ve memleketlisi Rizeli Mahmudla eski bir meseleden dolayı kavgaya tutuşmuşlardır.

Bunun üzerine iki arkadaş kama-ları çekmişler ve birbirlerini ağır surette yaralamışlardır. İkisi de Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Kâğıthane dönüşü

Dün Osman isminde birisi Kâğıthane'den dönerken zevcesine iki kişi söz atmıştır.

Osman eline geçirdiği bir demirle söz atan Şakir ve Mustafayı başından ağır surette yaralamıştır.

Yolcu

tayyarelerimiz 20 mayısta hava postaları başlıyor

Ankara 10 — Devlet hava yolları idaresinin İngiltereden satın aldığı üç yolcu tayyaresi bugün saat 14 de İstanbuldan Ankaraya gelmişlerdir. Tayyarelerimiz, pilot Kemal idare ettiği bir yolcu tayyaresi tarafından havada karşılanmışlardır.

Ankara - İstanbul hava postaları 20 mayısta başlayacaktır. Tayyareler saat sekizde İstanbuldan hareket ederek saat 9,45 de Ankaraya varacaklardır. Akşam saat 18 de kalkacak yolcu tayyaresi 19,45 de İstanbulda gelecektir. Hava postalarının İzmir kadar uzatılması da düşünülüyor.

Hava yolları idaresi İstanbul - Ankara yolcu navlun tarifesi henüz tebliğ etmemiş olmakla beraber azimle için 23 lira alınacağı söyleniyor. Yolcu tayyareleri saatte 225 kilometre saatle seyredeceklerdir.

Berlin olimpiyadı

Gidecek sporcular hazırlıklara başladılar

Bu sene Berlinde yapılacak olimpiyadlara, merkez heyeti tarafından istihakine karar verilen Türk sporcuları rakibi 120 kişi kadar olacaktır. Bundan başka İstanbuldan büyük bir seyirci kafilesi olimpiyad müsabakalarını yakından takip etmek için Berline gideceklerdir. Şimdiye kadar seyirci kafilesi için hazırlanan sporcuların sayısı 161 kişidir. Bu yekünün olimpiyad müddetinin kadar 300 ü tecavüz edeceği tahmin edilmektedir.

Sporcularımız şimdiden muhtelif sahelerde çalışmalara başlamışlardır. Bütün hassa güreşte ve basketbolde muvaffak olacağımızı tahmin ediyor.

İkinci umumî müfettiş Erzuruma gidiyor

Gümüşhane 10 (A.A.) — İkinci umumî müfettiş B. Tahsin Uzer bugünkü Trabzondan Erzuruma gitmek üzere hareket etmiştir.

Zorlu bir kadın

İzmir 10 — Ayye adında sabıkalı bir kadının dün Gazi bulvarında şüpheli bir halde dolaştığı görülmüştür. Polis memurları bu kadını karakola götürmek istemişlerdir. Kadın bunun üzerine polis memurlarının üstüne atılarak kendilerini ellerini fena halde ısırmıştır. Bu zorlu kadın yakalanmıştır.

Fransadaki ermeniler Sovyetler

Ermenistanına gidiyorlar Paris 10 — Fransanın cenubunda bulunan ermenilerden bir çoğu Sovyetler Ermenistanına nakledilmek üzere yola çıkmışlardır.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Gazeteler arasında

Şöyle bir havadis:

«Belediye suçlarından dolayı yarım lira para cezasına çarptırılıp da bu parayı veremeyecek bir halde bulunanlar bir gün hapis yatacaklardır.»

Yine ne olarsa en zavallılara olacak. Yarım lira para cezasına çarptırılanlar ve bunu ödemekten âciz olanlar hapis edilecekler, fakat büyük suç işleyip çok paraya mahkûm olanlar ve veremeyenler rahat rahat gezecekler. Kıssadan hisse: Suçun bile büyüğünü yapmalı!

Yarım lira para cezasını veremeyenleri tevkif etmek, bir gece yatırmak ve beslemek, bu işler için icabeden kırtasiye muamelesine vakit sarfetmek elbette yarım liradan fazla bir masraf teşkil edeceği de başka bahis.

Başka havadis:

«Azlık ve yabancı mekteplerinde bulunan bazı Türk muallimler maarif idaresine müracaat ederek maaşlarının verilmemesinde olduğundan şikâyet etmişlerdir. Maarif idaresi haklarında şikâyet edilen mekteplere maaşları vermedikleri takdirde kanunî takibata başlanacağını bildirecektir.»

Bu derd senelerden beri devam ediyor. Hâlâ kanunî takibata «başlanacak» mı? Şunu «başlandı» diye yazmak gazetelere acaba ne zaman nasip olacak?

Akla başka birşey daha geliyor: Muallim maaşlarını vermeyen hususî idareler hakkında da böyle kanunî takibat yapılmamalı mı?

Bu da başkası:

«Dün, Paşa camininin 70 yaşındaki imamı Fatih'te su kemerleri üstünde dolaşırken, birdenbire kemerin kenarında bir parıltı görmüş ve eğilerek bu cisim almaya istemiş, fakat müvazenesini kaybederek yere düşmüş ve zavallı ihtiyar hastanede ölmüştür.»

Deveyi yardan uçuran bir tutam otur diye bir darbu mesel vardır. Görüyor ki tama' hususunda insanlar da devlelerden aşağı geldikleri halde bile yetmiş yaşına geldikleri halde bile şu halde darbu meselde ufak bir taşhîh amelîyesi yapmak zaruret kesbediyor.

Başka havadis:

Telgraflar haber veriyorlar: Fransa komünist partisi amele sınıfını sermayedarların boyunduruğundan kurtarmak imkân dairesine gireceği zamana intizaren sulh ve hürriyeti muhafaza etmek için demokrasiye yardım edecekmiş. Bunu kâtipleri temin ediyor.

Bu havadisi yanlış anlamıyalm. Komünistler hürriyet taraftarıdır ama ondan kendi propagandalarının da istifade ettikleri müddetçe ve bu istifade için taraftardır. Yoksa komünizmde komünist olmayanlar için hürriyet yoktur.

Akşamcı

Ziraat umum müdürü Trakya'ya gitti

Bir haftadanberi şehrimizde bulunmakta olan Ziraat umum müdürü bay Tahsin göçmenlerin ziraat işlerini tedkik etmek üzere dün Trakya'ya gitmiştir.

Havas ajansı Ankara muhabiri Ankaraya gitti

Havas ajansı Ankara muhabirliğine tayin edilen M. Hilpert Fransadan şehrimize gelmiştir. Yeni vazifesine başlamak üzere yarın akşam Ankaraya hareket edecektir.

ŞEHİR HABERLERİ

Sergi binası
Büyük bir bina
yapılması
düşünüyor

Şimdiye kadar yerli mallar sergisi Galatasaray lisesinde açılıyordu. Bu sene serginin açılacağı zaman imtihanlara tesadüf ettiğinden başka bir yer aramak mecburiyeti hasıl olmuştur. Sergi için Taksim bahçesi düşünülmüşse de henüz bir karar verilmemiştir.

Haber aldığımız göre İstanbulda, Ankarada olduğu gibi, bir sergi binası yapılması düşünülmüyor. İstanbulun plânı kararlaştırılırken sergi için bir yer tayin edilecektir. Yerli mallar sergisinden başka resim ve diğer sergiler de bu binada açılacaktır.

Kartalda kesilen etler
şehre girebilecek

Kartaldaki yeni mezbahe binası açılarak burada hayvan kesilmesine başlanmıştır. Kartal mezbahesinde baytar bulunduğundan belediye burada kesilen etlerin İstanbul sokulmasına müsaade etmiştir. Pendik ve Bostancıda fenni mezbahe olmadığından bunlar şehre ithal edilemeyecektir.

Bir oda çöktü
Nüfusça zayıf yok,
diğer odalar muayene
edilecek

Dün sabah Samatyada Şemseddin Hayreddin mahallesi Tekke sokağında 31 No. lu evde bir çökme hâdisesi olmuştur. Mütakaid Hasana aid olan evin 4 odasından bir tanesi anı olarak çökmüştür. İnsanca bir zayıf yoktur. Enkaz temizlenmektedir.

Evin diğer odalarının tehlikede olup olmadığını anlamak için mühendisler tarafından tedkikat yapılmaktadır.

Caddelerde geçid yerleri

Kazaların önünü almak için caddelerde yayalara mahsus geçid yerleri yapılacağı ve bir proje hazırlandığını yazmıştık. Geçid yerleri iptida Galata, Eminönü gibi en kalabalık yerlerde yapılacaktır. Bundan sonra Tepebaşı, Galatasaray, Parmakbaki, Taksim, Divanyolu, Beyazid gibi yerlerde yapılacaktır.

Otomobil ve tramvaylar geçid yerlerinden çok yavaş geçecekler ve buradaki kazalardan vatmanlarla şoförler mesul tutulacaklardır.

Türkkuşunda derslere
başlanıyor

İstanbul Türk kuşunun derslere başlaması için bütün hazırlıklar bitmiştir. Derslere bugün saat 16,30 da başlanacak ve ilk olarak nazari bilgiler öğretilenektir. Dersleri Türk kuşu muallimlerinden bay Savmi verecektir.

Mareşal Pilsudskinin
ölümünün yıldönümü

Eski Lehistan cumhuriyeti başkanı müteveffa mareşal Pilsudskinin ölümünün yıldönümü münasebetile dün, sabah saat 10,30 da Beyoğlunda Terra Santa kilisesinde büyük bir dinî âyin yapılmıştır. Bu merasime şehrimiz Lehistan konsolosu ve kolonisi iştirak etmiştir.

Gümrük ambarları
16 ambar liman idaresine
geçiyor

Şehrimizde dokuz Sarayburnunda, dördü İstanbul, üçü Galata cihetlerinde olmak üzere 16 gümrük ambarı vardır. Hepsî, mevcut 290 hamalla birlikte liman idaresine geçecektir. Ambar memurluklarından ayrılacak gümrük mensupları ambarların kontrol teşkilâtında kullanılacaklarından hiç bir memur açıkta kalmayacaktır. Antrepo ve ambarları asrileştirmek maksadile de gümrük ve liman idareleri birer proje tanzim etmişlerdir. Bunların, iki taraflı bağlı oldukları vekâletlerin tasvibinden geçtikten sonra tatbikine başlanacaktır.

Çinili ve Merkez rihim hanlarında kiracı olarak bulunan müesseselerin çoğu hanlardan çıkmalarına dair tebligatı itirazla karşılamışlardır. Fakat bunların hanlardan çıkmamak için yaptıkları tek-lif liman idaresince kabul edilmemiştir. Gümrük ve liman teşkilâtının Galataya nakilleri katılmış olduğundan Çinili ve Merkez rihim hanları tahliyesile nihayet ikinci teşrine kadar bu dairelerin elverişli bir hale getirilmesi kararlaştırılmıştır.

Aksaray
soygunculuğu

Tahkikat devam ediyor,
2 soyguncu henüz
bulunamadı

Aksaray soygunculuğu tahkikati devam etmektedir. Nadirenin evine, kendilerine elektrik memuru süsü vererek giren iki meçhul şahıs henüz bulunamamıştır. Bayan Nadire hırsızlarla bizzat görüş konuşmuş ve kendisine hücum ettikleri sırada bir müddet boğuşmuş olduğundan görürse tanıyabileceğini söylemiş ise de şimdiye kadar kendisine gösterilen bir sürü sabıkalı arasında evine giren iki hırsız tanıyamamıştır.

Polis tahkikata şiddetle devam etmektedir. İki gündenberi nezaret altında bulundurulmuş küçük Şükri dün serbes bırakılmıştır.

EYÜP SABRİ KUMPANYASI
TAHKİKATI

Büyük bir teşkilâtle hırsızlık yapan Eyüp Sabri kumpanyası etrafındaki polis tahkikati dün bitmiştir. Kumpanyanın ne-releri soyduğu tesbit edilmiş ve çalınan eşyalardan birçokları da bulunmuş, bütün kumpanya efradı yakalanmış olduğundan suçlular bugün tahkikat evrakile birlikte adliye teslim edileceklerdir.

Su saatleri

Eski şirket zamanında konuşmuş olan Terkos saatlerinden bir kısmı, suyun tazeyinin arttırılması yüzünden bozulmuştur. Bunlar değiştirilmektedir. Sular idaresi çok miktarda saat getirterek eski saatleri kâmilen değiştirmeye karar vermiştir.

Lise ve orta mektepler
talebesi için kamplar

Bu sene mektep tatilinde lise ve orta mektepler için açılacak kampların yerleri yakında Maarif müdürlüğü tarafından kararlaştırılacaktır. Kampların temiz havası, talebenin açık havadan istifade edebileceği yerlerde kurulmasına dikkat edilecektir.

Sığınaklar

Gaz hücumlarına
karşı da tedbir
alınıyor

Birkaç senedenberi yapılan binalarda hava taarruzlarına karşı birer sığınak bulunmamaktadır. Bu sığınaklar bombalara karşı müdafaa maksadile yapılmıyor. Yeni binalarda zehirli gaz hücumuna karşı da tedbir alınması kararlaştırılmış, sığınaklar için Sıhhiye vekâleti tarafından bir talimatname gönderilmiştir.

Yeni talimatnâme her binanın büyüklüğüne ve hususiyetine göre sığınak ne boyda ve ne şekilde olacağı, zehirli gazlara karşı ne gibi tedbirler alınacağı bildirilmektedir. Bundan sonra yapılacak binaların sığınakları bu talimatnâme hükümlerine uygun olacağı gibi evvelce ruhsatı alınmış henüz inşaata başlanmayan binaların sığınak yerleri de yeni talimatnâme göre yapılacaktır.

3 yolcu tayyaresi dün
Ankaraya gitti

Devlet hava yolları için Londra'ya sipariş edilen üç tayyare evvelki gün şehrimize gelmişti. Tayyareler dün saat 13 de Ankaraya hareket etmişlerdir.

Tepeden inme..

Minare tamircisinin
elinden düşen tahta bir
kişiyi ağır yaraladı

Nuruosmaniye caminin tepesinde çalışan minare tamircisi Ferhad caminin külahını tamir ederken elinden büyükçe bir parça tahta düşmüştür.

Tahta, o sırada aşağıdan geçmekte olan Arif isminde birinin başına isabet etmiş ve ağır surette yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Ferhad minarenin tepesinden indirilerek yakalanmıştır.

Tahrib edilen köprü ve yollar

Son seneler zarfında İstanbulda birçok köprüler yapılmıştır. Fakat bunlardan bir kısmının korkuluklarının tahrib edildiği görülmüştür. Bu traşlerin bazı köylüler tarafından bilerek, bilmiyerek yapıldığı anlaşılmaktadır. Köprü ve yollarda görülen tahribattan köy idare heyetleri mesul tutulacaklardır.

Gümrük komisyonculuğu

Dün bir gazete gümrük komisyonculuğunun ilga edileceğini yazmıştı.

Gümrük baş müdür vekili bay Mustafa Nuri bu haberi tezkiz etmiştir.

Komisyonculuğun ilgası yolunda hiç bir teşebbüs olmamakla beraber bu işin Avrupa gümrüklerinde olduğu gibi ihtiyaca uygun bir hale getirilmesi düşünülmüyor. Gümrük komisyonculuğu için büyük müesseseler kurmak muvaffik görülen tedbirlerin başındadır. Fakat şimdilik yapılmasına imkân bulunamamıştır.

Yeni adliye sarayı

Yeni adliye sarayının inşası için istimlak edilecek binalar hakkında tebligat yapılmaktadır. Muayyen müddet bittikten sonra mal sahipleriyle ihtilâf çıkmazsa bu binaların yıktırılmasına hemen başlanacaktır. Yeni adliye binasının inşasına ey-lülde başlanacaktır.

İSTANBUL HAYATI

“Elbet onun da kolayını buluruz..”

Bilek kalınlığında çubuğundan ve pur bacası gibi dumanlar savurarak gramofoncu dükkânına girdi. Rafları vitrinleri baştan aşağı gözden geçirdikten sonra dükkân sahibine döndü.

«— Benim aradığım sizde de yok galiba. Dükkânınızı pek gözüm kesmedi. Dükkâncı yerlere kadar eğilerek müşterisinin önünü kesti:

«— Aman bayım, aradığınızı söyleyiniz bakalım. İstediginizi bizde bulamazsanız başka bir yerde hiç bulamazsınız..»

«— Azizim, hadi derdimi sana da anlatayım. Ben ne istiyorum biliyor musunuz?.. Görüyorsunuz ya, yaşım elliyi geçti. Şimdiye kadar akşamları şöyle bir kaç kadeh demlenirdim. Vekâkin artık bu zikkımı bırakmak istiyorum. Bir ayağım mezara yaklaştı. Eeee, bundan sonra şöyle biraz da ahret işleriyle uğraşmak lâzım. Anladın mı?..»

Dükkâncı şaşkın şaşkın bakarken müşteri çubuğunu bir kaç defa daha çekti. Ağzından burnundan dumanlar savurarak devam etti:

«— Şimdi bu rakı olacak kâfirî terkedeceğim. Gelgelelim kırk yıllık âdetten vazgeçmek kolay işe değil. Sen de halden anlar bir adama benziyorsun.. Yakında bizim torunu sünnet ettireceğim. Dede, illâ gramofon isterim, diye tutturdu. Şimdi öyle bir çalgı istiyorum ki, hem çocuk sevin sin, hem de ben..»

Gülerek dükkâncının kulağına doğru eğildi:

«— Haniya, benim daha çok işime yarıyacak ha... Akşamları şöyle bir kaç meded, biraz oynakça havalar dinlersem belki o zakkım rakıyı da unuturum diyorum.

Dükkâncının gözlerinin içi bile gü-lüyordu:

«— Hay hay bayım. Senin istediğinden daha âlâsını vereyim de, hem eğlen hem bana düa et..»

Dişerek raflardan indirdiği plâkları tezgâhın üstüne yığı. Kocaman salon gramofonunda çeşid, çeşid havalar çaldı. Çapkın ihtiyar ağzını kulaklarına kadar açarak dinledi. Gözlerini tavana dikiyor, içini çekiyor, mırıldanarak gramofonun mededlerine iştirak ediyor. Nihayet iş pazarlığa geldi. Fakat dükkâncının istediği fiyat ihtiyarı birdenbire korkuttu. Kaşlarını çatarak döndü:

«— Azizim, ben bu kadar parayı gramofona vereceğime çocuklara bol bol harçlık veririm. Her akşam onlar türkü söylerler, ben de yine eskisi gibi demlenir keyfime bakarım. Ahret tarafına gelince, eh, Allah gaffarüz-zünuptur. Elbet onun da bir yumuşak tarafını buluruz.. diye söylene söylene dükkândan çıktı. C. R.

Eski eserler muhafaza
edilecek

İstanbul plânı için mütehasıs yakında işe başlayacaktır. Plân yapılırken cami, medrese, türbe, kütüphane, sebîl gibi mimari ve tarihî kıymeti olan eserlerin muhafazasına itina edilecektir. Belediye imar müdürlüğü, müzeler müdürlüğünün yardımıyla bu eserler hakkında bir rapor hazırlanmaktadır. Rapor mütehasıs verilecektir.

Gemlik kaymakamı

Gemlik kaymakamı Zeki Işık dün vazifesi başına gitmiştir.

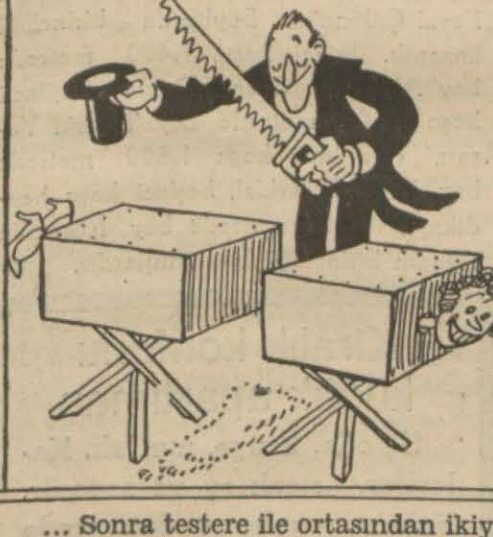
Bay Amcaya göre...

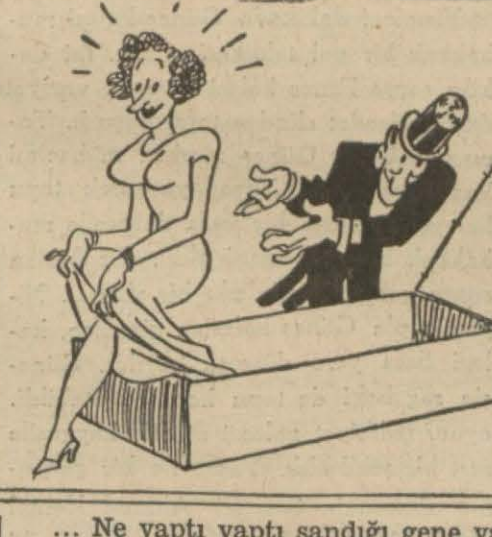
— Bu kadar yaş yaşadım, fakat böyle hokkabaz görmedim bay Amca, tavsiye ederim git gör!..

... Gözlerimle gördüm; evvelâ kadını bir sandığa yatırdı kapadı!..

... Sonra testere ile ortasından ikiye biçti!.. Eyvah kadın gitti, demeğe k*madan...

... Ne yaptı yaptı sandığı gene yapıpırdı, kadın içinden sapasağlam çıktı!.. Halkın gözü önünde adam kesip para kazanmaya da pardon doğrusu!..

B. A. — Bu bir şey değil bayım, ben havayar kesip de para kazanan nice hokkabazlar gördüm!..

SPOR

Fenerbahçe Güneşi güçlkle 2-1 yendi

Galatasaray Beykoza 5-0, Anadolu Hilâle 2-1, Süleymaniye de Istanbulspora 2-1 galib geldiler

Dün Taksim ve Fenerbahçe stadlarında lig maçlarına devam edilmiştir. Günün en mühim maçları Taksim stadında olmuştur.

ALTINORDU 5 - FENERYILMAZ 3

İlk maç ikinci kümeden Altınordu ile Feneriyılmaz arasında yapıldı ve Altınordu rakibini 5-3 yendi. Altınordu ikinci küme şampiyonluğunu kazanmak için Kasımpaşa ile yapacağı bir maçı daha kalmıştır. Fakat bugünkü puanı itibarıyla şimdiden ikinci küme şampiyonluğunu kazanmış sayılabilir.

GALATASARAY 5 - BEYKOZ 0

İkinci maç Galatasaray - Beykoz takımları arasında oynandı. Galatasaray, sakatlanan Lütfü, Danyal ve Kadriyen mahrum olarak şu kadro ile sahaya çıktı:

Avni - Reşad, Suphi - Salim, Hüseyin, Suavi - Necdet, Eşyak, Gündüz, Haşim, Bülend.

Beykoz takımı:

...Nihad - Bahadır, Halid - Turgud, Mehmed, Sadeddin - Şahap, Said, Kemal, Mustafa Turhan.

Hakem bay Cafer idi. İlk devrede Beykoz rüzgâra karşı oynadı. Galatasaray bu devrede daha hakim oynadı ve biri Haşimin firakikinden aldığı pası iyi kullanarak sıkı bir şütle diğeri de Gündüzün devrenin bitmesine iki dakika kala bir kafa vuruşile iki gol yaptı. Beykozular da arasıra yaptıkları sıkı akınlarla Galatasaray kaleine tehlikeli anlar geçirttiler ve kale önünde iki gol fırsatıda kaçırıldılar. Galatasarayın bu devrede yaptığı üçüncü bir gol hakem tarafından ofsayid diye sayılmadı bu suretle ilk devre Galatasarayın 2-0 galibiyeti ile bitti.

İkinci devre çok heyecanlı oldu. İlk on beş dakika Beykozun semeresiz hâkimiyeti ile geçti. Bu müddet zarfında Beykozular sıkıştırdılar. Fakat gol çıkaramadılar. Beykozuların bir akın esnasında ofsayiddan yaptıkları gol hakem tarafından sayılmadı.

On yedinci dakikada Gündüz müferrid bir akın yaptı kaleye sokuldu, daha müsaid vaziyette plan Necdete pas verdi. O da sıkı bir şütle Galatasarayın üçüncü golünü yaptı. Bir dakika sonra gene Galatasaraylılar Beykoz kaleini sardılar. Çekilen şütleri kale direği geri çevirdi Topu yakalayan Galatasarayın üç muhacimi, hep birden atlardılar, top ağlara girdi, Fakat gol olarak sayılmadı. Yirmi beşinci dakikada da Galatasaraylılar, Eşvakın ayağıle dördüncü golü yaptılar.

Oyunun bitmesine beş dakika kala, Gündüz Galatasarayın beşinci golünü çıkardı ve maç Galatasarayın 5-0 galibiyeti ile bitti.

FENERBAHÇE 2 - GÜNEŞ 1

Günün son mühim maçı Fenerbahçe ile Güneş takımları arasında oynandı. İki takımın kadrosu şöyle idi:

Fenerbahçe: Necdet - Yaşar, Fazıl - Cevad, Esad, Mehmed Reşad - Niyazi, Naci, Ali Rıza, Bülend, Fikret. Takımda Şaban yoktu.

Güneş takımı: Safa - Asım, Alâaddin, Hristo, Rıza, Danniş - Tevhid, Mehmed, Ahmed Kemal, Canbaz, Kefer. Güneş takımında da Faruk, Necdet, Rebii, Melih gibi en iyi dört oyuncu yoktu.

Hakem bay Sadi Karsan idi. İlk devrede Güneş rüzgâra karşı oynadı. Oyun Fenerin hakimiyeti ile başladı ilk tehlikeli Güneş kaleine onuncu dakikada atıldı. Kaleci Safa çekilen şütü elinden kaçırdı ve kaleyi boş bıraktı. Niyazi yetişerek şüt çekerken kaleci Safa yana yatarak vaziyeti kurtardı. Fenerin hâkimiyeti devamda.. Fakat oyun tatsız ve zevksiz. On beşinci dakikada kaleci Safa, biri Bülendin, öteki de Ali Rızanın ani iki şütünü kolaylıkla kurtardı devrenin yirminci dakikası gelmişti. Güneş merkez muhacimi Ahmed Kemal, Fener müdafaasının ileri oynamasından istifade ederek münferit bir akın yaptı ve 30 metreden çektiği bir şütle topu Fener ağlarına taktı.

Yukarıda Fenerbahçe - Güneş, aşağıda Beykoz - Galatasaray maçlarından iki intiba

Fenerbahçe tek kale oynadığı halde Güneşten yaptığı ilk akında gol yemesi hayret uyandırdı. Fakat bu gol oyuna hız verdi. Fenerliler, mütemadiyen Güneş kaleini sıkıştırıyorlar.

Kaleci Safa, Fenerbahçe muhacimlerinin bütün gayretlerini boşa çıkardı. Otuzuncu dakikada Esad, bir Güneşliye favul yaptığında hakem tarafından oyundan çıkarıldı ve Fenerbahçe takımı on oyuncudan ibaret kaldı. Güneşliler bu vaziyetten istifade ederek Fener kaleine soldan tehlikeli bir kaç akın yaptılar. Nihayet otuz beşinci dakikada Ali Rıza, Güneş müdafaasının sıkışık vaziyetinden istifade ederek Fenerin beraberlik golünü attı.

Fener on kişi kalmasına rağmen Güneş kalei önünden ayrılmıyor. Fikret kale önünde aldığı iki pası havalandırarak avuta attı ve ilk devre (1-1) e beraberlikle bitti. Bu devrede Fenerbahçe âdetâ tek kale oynadı. Güneşliler bu devrede üç akın yaptılar ve birini golle neticelendirdiler.

İkinci devre başlar başlamaz, Fenerin santrhafi Bülend sakatlanarak oyundan çıktı. Bu suretle Fenerbahçe takımı dokuz kişi kaldı. Fikret, santrhafa geçtiğinden Fener hücum hattı üç kişi ile oynuyor ve tabiatle müessir olamıyordu. On beşinci dakikada Bülend gene oyuna girdi ve Fenerbahçe takımı on kişi oldu. İki takım da galibiyet golünü yapmak için var kuvvetile uğraşıyorlar. Top kaleden kaleye mekik dokuyor.

Yirminci dakikada Güneş kaleine muhakkak bir gol tehlikesi atlatıldı. İki dakika sonra Fener kaleisi de aynı vaziyete düştü. Necdet elinden topu kaçırdı. Topu yakalayan Güneş merkez muhacimi boş kaleye attı. Yaşar yetişerek topu kaleye girerken bir kafa darbesile muhakkak bir gole mani oldu. Bir dakika sonra gene Fenerin sıkı bir akını... Niyazi topla Güneş kaleine girerken, kaleci Safa yere düşerek bayıldı. Güneşin sağ beki de topu kornere atabildi. Oyun, galibiyet golünü atmak kaygusile sert bir şekil aldı. Yaşar ile bir çarpışma esnasında Güneşli Ahmed Kemal yaralandı ve sahadan çıktı. Şimdi iki takım onar kişi kalmıştı. Yirmi beşinci dakikada Fikretin esape bir hücumu... Fikret kaleci ile karşı karşıya... Fikre-

tin sıkı bir şütü... Herkes gol diye bağırırken kaleci Safa, çekilen şütü tuttu. Otuzuncu dakikada Ahmed Kemal oyuna girerek Güneş takımı 11 kişi oldu. Fenerbahçe, galibiyet golünü atmak için mütemadiyen akında... Artık maçın son dakikaları yaklaşıyor ve herkes beraberlikle biteceğine kani bulunuyor. Maçın bitmesine iki dakika var. Fener sağdan sıkı bir akın yapıyor. Top uzun bir pasla Naciye verildi. O da sıkı bir şütle Fenerbahçenin galibiyet golünü attı ve maç 2-1 Fenerin galibiyeti ile bitti.

Bu galibiyet çekişe çekişe ve zorlukla kazanılmıştır. Güneşin noksan bir takımla Fenerbahçeye karşı bu kadar iyi bir oyun oynaması kendisi için bir muvaffakiyettir.

ANADOLU 2 - HİLÂL 1

Fenerbahçe stadında da lig maçlarına devam edilmiş. Anadolu takımı, Hilâli 2-1 yenmiştir.

SÜLEYMANIYE 2 - İSTANBULSPOR 1

Gene Fener stadında Süleymaniye ile İstanbulspor takımları karşılaşmışlardır. Süleymaniye rakibini 2-1 yenmeye muvaffak olmuştur.

Ankarada ilkbahar at yarışları

Ankara 10 (A.A.) — İlkbahar at yarışlarının birincisi bugün yapıldı. Yarışta başvekil, diğer vekiller ve bir çok zevat hazır bulundu.

Birinci koşu, 1,000 metre, mareşal Fevzi Çakmağın Bayburdu birinciliği kazandı. İkinci koşu, 1,400 metrede bay Ahmedin Grand Dezzası, üçüncü koşu 1600 metrede bay Tahirin Yaşarı, dördüncü koşu 1,800 metrede bay Akifin Markizi, beşinci koşu hendikaplı 1,600 metrede bay Rüstemin Ayhanı birinciliği kazanmışlardır.

Kiralık konforlu küçük apartman
Üç oda, banyo, mutfak. Kalorifer, sıcak su ve asansör. Taksim bahçesi karşısında Topçu caddesi 2 numarada (Uygun) apartmanı.

Istanbulda yeni bir ticaret

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

deki havuzlu salonunda imzalanmıştır. Yahnın tarihi kıymeti pek büyüktür.

Dün bu eski yahı, amca Hüseyin paşa ahfadından olan nazik sahipleri bana gezdirdiler. «Kaynarca» muahedesinin akdedildiği salonda karşılıklı birer kahve içtik.

İstanbul yahılarının büyük babası hakikaten görülecek bir sanat eseridir. Büyük salonun oymalı kapılarından içeri girdiniz mi evvelâ yekpare mermerden bir tenteneden fazla oymalı, girintili, çıkıntılı bir havuz gözünüze çarpıyor... Amca Hüseyin paşa bu havuzun önüne oturur, dinlenirmiş.. Havuzun üstünde büyük, ahşap, bir kubbe vardır. Kubbe oymalar ve altın yaldızlarla doludur. Salonun etrafı müstakil şekilde tamamile camdır. Şimdiki kübik mimaride ışık nokta nazarından yapılan her şey amca Hüseyin paşanın yalısında göze çarpıyor. Bir çok büyük mimarlar bu yahıyı görerek kübik mimarinin esaslarının bizde çok eskiden bilindiğini ve yapıldığını ileri sürüyorlar. — H. F.

Izmir limanı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

raflı olacağı anlaşılmıştır. Esasen bu doklara pek az vapur yanaşabilecek, mühim bir kısmı açıkta kalacaktır. Limanın vaziyeti itibarile fazla dok yapılması imkânsızdır.

Yeni limanın inşası uzun zamana mütevakıftır. Müstakbel liman Alsancağa Şehitlerden başlayacak, Mersinli ve Bayraklı koylarını kaplayacaktır. Burada deniz sığdır. Evvelâ denizin temizletilmesi, sonra buraya mühim miktarda kum döken Melez çayının mecrasının değiştirilmesi lâzım gelmektedir. Bu mntakada antrepolar, umumî mağazalar, iş sahası yapılacaktır.

Izmir ticaret odası şimdiki limanın genişletilmesi muvaffak olacağı mütalâasındadır. Aksi takdirde limanın etrafındaki mağaza ve depoların muattal kalacağı ileri sürülüyor.

Radyo

AKŞAM ın tavsiye ettiği günün mühim programı

11 Mayıs Pazartesi

İstanbul — 17: İnkilâb dersi, üniversiteden nakil, Esad Bozkurt tarafından. 18: Oda musikisi (plâk), 19: Haberler, 19,15: Hafif musiki ve Sigana musikisi (plâk), 19,30: Havacılık hakkında konferans: Tayyareci Nuri Kızılkanat tarafından, 20: Halk musikisi: Sivaslı Veysel ve İbrahim tarafından, 20,30: Stüdyo orkestraları, 21,30: Son haberler.

Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

Bükreş — 19,15: Opera parçaları, 21,20: Oda musikisi (Brahms.).

Prag — 18,40: Viyolonsel konseri, 21,30: Smetana (Piyano).

Varşova — 23,50: Poem senfonik Budapeşte — 21,15: Brüno Walterin

12 Mayıs Salı

İstanbul, 17 İnkilâp dersi, üniversiteden nakil, Kemal Tengirşenk tarafından, 18 Senfonik musiki (plâk), 19 Haberler, 19,15 Hafif musiki (plâk), 20 Viyolonsel ve piyano, Mesud Cemil ve bayan Gilbert İnselberg, 20,30 Stüdyo orkestraları, 21,30 Son haberler, Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

Bükreş, 20,20 Piyano sonatları, 21,25 Senfoni (Berlioz, Fore, Dvorak).

Prag, 17,10 Dans, 19,25 Max Reger, Şubert şarkıları.

Varşova, 19,20 Org (Bah, List), 22, 05 Poem senfonik, 23,45 Sopen.

Budapeşte, 19 Opera orkestrası, 22, 40 Sonatlar (Sibelius).

Viyana, 21,10 Max Reger konseri.

Habeş işi hakkında

(Baş tarafı birinci sahifede)

devletlerin de protestoya iştirakcekleri anlaşılmaktadır.

Cenevrede büyük bir heyecandır. Konseyin yarınki toplantıya heyecanın tezahür edeceği tahmin ediliyor.

M. HERRIOTNUN BİR MAK

Paris 10 (A.A.) — M. F. Oeuvre gazetesinde hariciye yahıya ait bir makale yazılmıştır. Bu makalede, diktatörlük rejimine ta memleketlerin liberal memleketlerin tahakküm etmekte ve bunlardan okumakta olduklarını ilân mektedir.

M. Herriot, diyor ki: M. Mussolini Habeşistanı kayt ve şartsız ilhak etmiş. Aynı zamanda kollektif emniyetinde tekrar müzakerelere giriş için Milletler Cemiyetinin e-âmade olduğunu ilân etmektedir. Ne kadar da hakir görüyor.

FRANSIZ GAZETELERİ NE DİY

Paris 10 — Fransız gazetelerinde tika vaziyetini karışık görüyor. Ya tarafından Habeşistanın ilhak ilân edilmesi her memlekette tesir yapmıştır. Bu tesir bilhasılta gilterede şiddetlidir. Fransız gazeteleri İngilterenin teşebbüsüne bu çağımı ve diğer devletlerin İngiltere takip edeceklerini tahmin ediyor.

Echo de Paris gazetesine göre Habeşistanın şimdilik zecri tedbirlerle kaldırılmasına imkân olmadığını tahmin ediyor.

Petit Parisien zecri tedbirlerin dırılmıyacağını, fakat şiddetlenmesinde de teşebbüs edilmiyeceğini konseyin Habeş işi hakkında kararını başka zamana bırakacağını tahmin ediyor.

Mısır kabinesi

Kahire 10 (A.A.) — Kabineyi partisi lideri Nahas paşa teşkil etmiştir. Bütün bakanlar Vefd partinin âzasıdır. Dış bakanı, son Vefd binesinde dış bakanı olan Vsfî paşadır.

Tokyoda bir idam kararı

Tokyo 10 (A.A.) — 12 Ağustos tarihinde bakanlık şube direktörlerinden neral Nagatayı öldüren albay Aizawa'nın ölüm cezasına mahkûm olmuştur.

Pariste Jean d'Arce bayramı

Paris 10 (A.A.) — Biri resmi diğerleri millî gruplar tarafından tertip edilmiş olan iki nümayiş alayı bugün Jean d'Arce bayramını tesid ettiler.

M. Sarraut ile M. Maurin, Elysee meydanındaki Jean d'Arce heykelinin önünde eğilmişler ve bir kerer geçitte hazır bulunmuşlardır. Bundan sonra millî teşkilâtlar ve hassa «Ateş haç» ular «Millî cep» azaları bir geçit resmi yapmışlardır. Öğle vaktine kadar her hançer hadise vukuuna dair hiç bir ilânlanmamıştır.

AKŞAM Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Safer 19 — Ruzuhızır 6 S. İmsak Güneş Öğle İkinci Akşam Vakitleri E. 7,30 9,32 4,55 8,50 12,00 1,00 V. 2,45 4,47 12,10 16,6 19,16 21,00

İdarehane: Babıâli civarı Acımsuluk Sok. 13 No.

Şehzadebaşı TURAN tiyatrosu

12 Mayıs Salı akşamı NAŞİD ve HALİDE tarafından büyük

okuyucu BÜRHAN müsameresi

San'atkar okuyucu HAMİYYET'in

iştirakile

Dünyada Neler oldu, Neler oluyor?

Allah taksiratını effetsin!...

Barsölon emniyet müdürü Badiyi-geçen hafta öldürdüler.

Badia henüz yirmi sekiz yaşındaydı. Dik kafalı, burnunun doğrusuna giden bu adam macera içinde büyümüş bir serseriydi.

İlk macerası, kralın geçeceği tren yolunu sökmekle başladı. Bu işi yaptığı zaman on dört yaşında idi.

Yakalandı, müebbed hapse atıldı. İhtilâde affedildi. Ondan sonra maceradan maceraya koşmağa başladı. İspanya adliyesi ve zabıtasile olan alakası şayanı dikkattir.

Bundan bir sene kadar evvel Barsölon adliye binasına girdi. Bir müddet koridorlarda dolaştı, nihayet bir kapıdan maceraya koşmağa başladı. İspanya adliyesi ve zabıtasile olan alakası şayanı dikkattir.

Biraz sonra yatılı bir zat geldi. Badiyi görünce şaşaladı:

— Burada, benim odamda, benim masamın başında ne yapıyorsunuz? Hem siz kimsiniz? Ne müddeiumumiyim...

Badia omuz silkti:

— Bana vız gelir!...

— Eğer hemen çıkıp gitmezseniz sizi zorla kapı dışarı ederim.

— Ya!... Öyleyse görüşürüz.

Akşam müddeiumumî adliye binasından çıkarken kapıda dört polis tarafından yakalandı. Bileklerine kelepçe vuruldu, tevkifhaneye götürüldü.

Müddeiumumî ateş püskürüyor, fakat merak anlatamıyordu. Polisler:

— Emniyet müdürünün emri var! diyorlardı.

Bu esnada Badi Dahiliye nazırına telefon ediyordu:

— Müddeiumumîyi tevkif ettirdim. Dahiliye nazırı afallıyordu:

— Müddeiumumîyi mi?.. Neden?.. Ne yaptı?..

— Beni tahkir ettili.

Birgün de mahkemede, hükümet aleyhine neşriyatta bulunan bir gazetecinin muhakemesini dinliyordu. Gazeteciyi mahkûm ettiler. Badi:

— Böyle adalet olmaz!... Bu memleketin adliyesi tefessüh etmiş!...

Diyerek çıktı, yanına on on beş polis alıp geldi, adliye binasına kundak sokup ateşe verdi.

İşte geçen hafta katledilen Barsölon emniyet müdürü Badia böyle bir insandı. Herhalde öldürülmüş olması İspanya şerefinden bir şey kaybetmiş değildi.

Tuzsuzluk

Sululuk ne kadar fena ise, tuzsuzluk da o kadar fenadır. Sululuk etme, tuzsuzluk etme denir. Tuzsuzluğun fenalığını üç İngiliz doktoru bilfiil isbat ettiler. Tam bir hafta ağızlarına Klorür dö sodyumlu hiç bir şey koymadılar. Hergün iki saat, sıcağın tadını alamaz oldular. İştihaları kesildi. Mideleri bulandı. Vücutlarında sızılar, ağrılar duyular. Canları kımıldamak istemiyor, oldukları yerde kalıyorlardı...

Netice: Ağızları paslandı. Hiç bir yemegin tadını alamaz oldular. İştihaları kesildi. Mideleri bulandı. Vücutlarında sızılar, ağrılar duyular. Canları kımıldamak istemiyor, oldukları yerde kalıyorlardı...

Bu semptomlar, Addison denen bir nevi hastalıktır, ki devası tuzdur.

Cebelüttarığın maymunları ne işe yarıyor?

Cebelüttarığı müdafaa den İngilterenin yalnız kara, deniz ve hava kuvveti değilmiş. Bir Amerika mecmuasında okuduğumuza göre bu üç kuvvete bir de maymunları ilâve etmek lâzım gelirmiş.

Hattâ Cebelüttarıkta maymunlara bakmak ve onları muhafazası ve türetilmesi ile meşgul olmak üzere İngiltere hükümeti tarafından gönderilmiş yüzbaşı rütbesinde bir zabıt bile varmış. İngilizler 1704 de Cebelüttarığı ele geçirdikleri vakit ırk ve cinsleri karışık bir halk bu büyük kaya parçasının eteğindeki küçük şehirde oturuyorlardı. Bunlardan başka bu kayalar arasında vaktile nasılsa Afrikadan gelmiş ve burada yerleşip kalmış binlerce maymun vardı.

Şehir ahalisi hürâfelere çok kıymet veren basit adamlardı. İngilizler burada iyice yerleştikleri vakit halk arasında bir kanaat yayılmıştı. Bu kaya üzerinde maymunlar yaşadıkça burasının İngilizler elinde kalacağını zannederlerdi. Fakat aradan seneler geçtikçe maymunlar azalmış ve 1930 da bunlardan yalnız iki ihtiyar dişi maymun kalmıştı.

Bu vaziyet üzerine Cebelüttarığın yerli halkı arasında yakında burasının başka bir bayrak altına geçeceği hakkında bazı rivayetler dönmeğe başlayınca İngilizler Copiter Smith isminde bir zabiti Afrika'ya göndererek erkekli dişili 30 kadar genç maymunu getirtmişler ve maymunların burada yeniden türemesine çalışmışlar. Bugün orada maymunlara dokunanlara ve yahud bu hayvanları öldürmeğe kalkışanlara İngilizler ağır cezalar veriyorlar ve maymunların süratle artmasına gayret ediyorlarmış.

Aşk çiçeği

Hindistanda bir çiçek var. Adı: Naga Maru Ale..

Bu çiçeği koparıyorsunuz ve bir kıza veya bir kadına veriyorsunuz. Bu kadın veya kız size derhal âşık oluyor..

Bunun bir de efsanesi var. Evvel zamanda bir prens kız kardeşile ormanda dolaşıyor. O zaman erkek kardeşin kız kardeşe dokunması büyük günah.

Bunun için prens yerde gördüğü bir limonu kılıcının ucuna batırır ve kız kardeşine verir. Fakat kılıcın ucu âşk çiçeğine dokunmuş... Kız, kardeşine âşık oluvermiş...

Bu bir masal, âşk çiçeği de bir efsane diyeceksiniz. Gelgelelim, Londrada bir kimya lâboratuarı bu çiçeklerden istedi. Hindistan da bu çiçeklerden yolladı. Şimdi âşk eksiri taşıyan çiçek tahlil edilecek...

Kuşlar medenileşiyor

Kuş yuvalarının çoğu şaheser bir yapıdır. Kuşlar yuvalarını hem itina ile örerler, hem de yağmurdan barınacak şekilde yaparlar.

Fakat son zamanlarda, Amerikalıların bile ağızlarını dört karışık açık bıraktıran kuş yuvaları görülmüştür. Bu yuvalar Teksas ormanlarındadır. Madenî yuvalardır.

Evet, Teksas ormanlarında incecik tellerle örülmüş yuvalar bulunmuş...

Kuşlar, orman civarındaki bir fabrikadan atılan tellerle yuvalarını yapmağa başlamışlar!...

İhracat canlılığını muhafaza ediyor

Epice zamandır duran canlı hayvan ihracına tekrar başlandı

Son günlerde Avusturya firmaları memleketimizden başta tütün, kuru meyva, deri ve barsak olmak üzere çok miktarda eşya istemişlerdir. Evvelce Avusturyadan fazla ithalât yapılmış olması dolayısıyla alâkahların dövizleri Merkez bankasında bloke kalması buna sebep olmuştur. Bu vaziyet dolayısıyla ihracatımız canlılığını muhafaza ediyor. Fiatlerin daha ziyade yükselmesi bekleniyor. İhracat mevsiminin sonunda olduğumuz halde sırf ecnebi alıcıların vaziyetleri tesirle hararetili muameleler oluyor. Memleketimizde ihraç edilebilecek mal pek azalmıştır.

Epice zamandır beri durmuş olan kapaçlı hayvan ihracatı da son günlerde canlanmıştır. Yunanistan ihtiyacı dolayısıyla, ithalâtı kolaylaştırmış ve bunun tesirle İzmirden Pireye 20,000 kuzu ve 5000 koyun gönderilmiştir.

Suriye ve Filistin de memleketimizden ağustosta teslim edilmek şartıyla 90,000 koyun istemişlerdir. Bu ihracat Halep yolile yapılacaktır. Rusların şark vilâyetlerimizden bir aya kadar çok miktarda sığır ve koyun satın almak üzere teşebbüslere giriştikleri haber veriliyor. Mevsimin çok müsaid gitmesi tesirle hayvanlar gayet beslidir. Hayvan yetiştiricileri bu vaziyetten memnundurlar.

Dinarlı Mehmed

Yunanlı Cim Londosa meydan okuyor

İzmir 10 — Burada bulunan Dinarlı Mehmed pehlivan meşhur Cim Londosa meydan okumaktadır. Dinarlı Mehmed diyor ki:

— Mutlaka Cim Londosa karşılaşacağım. Kendisi şimdi Atinadadır. Yazı istirahatla geçirmek ve hazırlık yapmak istiyorum. Antrenmanlarımı tamamladıktan sonra behemehal Yunanistana giderek Cim Londosa güreşeceğim. Eğer razı olursa İstanbul veya İzmirde iki karşılaşma yapmaya hazırım. Razı olmazsa behemehal Atinada karşılaşacağım.

Damdan dama kaçan kadın!

İzmir 10 — Meliha adında genç bir kadın İş bankası direktörünün imzasını taklid ederek bir kaç yerden para dolandırmıştır. Meliha polisçe yakalanmış ve karakolla götürülmüştür.

Meliha karakolun pencerelerinden birisini keserek damdan dama kaçmağa başlamıştır. Meliha kendisini takip edenlerin ellerinden kurtulmak için 3 metre yüksekliğindeki bir yerden atlamış ve yaralanmıştır. Kendisi hastaneye kaldırılmıştır.

İzmirde aile sanayi sergisi

İzmir 10 — Burada aile sanayi teşvik maksadile bir sergi açılacaktır. Aile kadınları bu sergide yün işleri, el işleri, dikişler, örgüler, yaptıkları şapka ve yemekleri teşhir edeceklerdir. Belediye'nin açacağı bu sergi için İzmir kadınları şimdiden çalışıyorlar.

Bir otomobil yüzük bir ihtiyarı yaraladı

Sıraselvilerde seyyar olarak pisküvit satan tam 100 yaşında Ali baba, dün Alman hastanesi önünden geçerken, arkadan gelen otomobil zavallı yüzük ihtiyara çarparak baygın bir halde yerlere yuvarlanmıştır. Ali baba hastaneye kaldırılmış şoför yakalanmıştır.

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır: Şişli: Şark Merkez, Taksim: Tünelde Matkoviç, İstiklâl caddesinde Kemal Rebul, Galata: Doğruyolda Merkez, Eminönü: Sirkeci'de Beşir Kemal, Kasımpaşa: Merkez, Hasköy: Halk, Heybeliada: Tomaidis, Büyükdada: Halk, Bakırköy: Merkez, Sanyer: Nuri, Tarabya, Yeniköy, Emirgan ve Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: E. Pertev, Beşiktaş: Recep, Üsküdar: İbrahim, Kadıköy: Rifat Mümtaz, Modada Alâeddin, Fener: Çalidi, Samatya: Erofilos, Şehremini: Nazım, Karagümrük: Suad, Alemdar: E. Sad, Küçükpazar: H. Hulûsi, Şehzadebaşı: İbrahim Halil, Beyazıt: Belkis.

YUSUF İZZEDDİN EFENDİNİN ÖLÜMÜ

Bol keseden nazırlık ve memuriyet vaidleri

Edlâh kaplıcasında yemek sofrasında Azaryan efendinin başına gelenler

— 12 —

Yazan: Mustafa Ragıp

İlk önceleri İstanbuldan ayrılmak istemeyen veliahd, Edlâhdan pek hoşlanmıştı, buradan ayrılmak istemiyordu. Artık etrafındakilerden hiç biri, İstanbul'a dönmek sözünü ağızlarına almağa cesaret edemiyorlardı. Yusuf İzzeddin efendi:

— Ben burada İstanbuldakinden çok iyiyim, iyi olacağım! diyordu. Fakat kendisinde başlayan bu iyi kanaate rağmen - hastalığı itibarile şifa bulması mümkün olmadığı için - ahval ve hareketında hiç bir salâh eseri görülüyordu. O, şimdi dimağını tazyik eden kanser ve saltanattan mahrumiyet vehimlerinden başka, İstanbul'a dönmek korkusu ile üzülmeye başlamıştı. Bazan saatlerce odasında yapayalnız kalmaktan hoşlanıyor, sokaktan geçen bir araba ses duyunca:

— Beni zorla götürmek için almağa geliyorlar..

Diyor ve odanın içinde ne kadar eşya varsa sım sıkı kilitletiği kapının arkasına yığıyor, - aklınca - kapının cebren açılmasına imkân bırakmıyordu!

ARABAYA KARŞI KORKU

Edlâhdan kaçırılmak korkusu, Yusuf İzzeddin efendinin ruhuna o kadar sinmişti ki otelden sanatoryoma araba ile gitmekten çekiniyor, kendisinin bineceği bir otomobil ile cebren İstanbul'a döndürüleceğini sanıyordu. Halbuki veliahdın yolda yürüyerek yorulması, tedaviden evvel ve sonra sanatoryom ile otel arasında yaya gitmemesi lâzımdı. Bu endişe ile muztarip olduğu günlerden birinde otelin önüne gelen arabaya binmek için maiyetinde bulunanlara şöyle bir şart koşmuştu:

— Arabada karşıma oturacak olan ellerini birbirine bağlatacağım! Şayet beni kaçırmağa teşebbüs ederseniz ben de elimdeki baston ile karşıdaki kafasına vuracağım! Başka türlü arabaya binmem!

Aklı başında olmayan şehzadenin karşısında ellerini bağlatacak oturmak, çok tehlikeli bir tecrübe idi: «Beni kaçırıyorlar!» vehmi ile bir baston darbesile ölüp kalmak ta vardı.

HAZİM PAŞANIN ELLERİ BAĞLANDI

Veliahdın bu teklifi üzerine etrafındakilerden hepsi birbirlerinin yüzlerine baktılar. Nihayet veliahdın uzun senelerdenberi mizacını iyiden iyiye tekkik eden hususî hekimî doktor Hazım paşa bu teklife razı oldu ve ellerini bağlatacak şehzadenin karşısına geçip arabaya oturdu. Fakat paşa, iki elini birbirine bağlayan veliahdın adamlarından İsmail beye kolayca çözülebilecek derecede ipi hafifçe geçirmesini işaret ettiği halde bu işareti anlamayan İsmail bey, doktorun ellerini inadına sım sıkı bağlamıştı!

Hazım paşa, bu garip halile etrafından görülmemesini istemiş ve üstüne giydiği bir mantonun altında ellerini saklayabilmişti.

Yusuf İzzeddin efendi şimdi artık emin bir tavırla arabaya binmiş ve eline aldığı kalın bir baston ile paşayı tehdit eder bir tavır takınmıştı!

Bu suretle o gün sanatoryoma giden veliahd, bereket versin ki, aynı azizliği başka bir gün yapmamıştı. Bu sırada Balkan harbi başlamış üzere olduğu için Gazi Muhtar paşa kabinesi, bilhassa harbiye nazırı Nazım paşa, veliahdın artık bir an evvel İstanbul'a dönmesinde ısrar ediyordu. Fakat Yusuf İzzeddin efendi, kendi hastalığının başka bir şey düşünmediği için, bu davetlere kulak asıyordu.

OTELDEN FIRAR TEŞEBBÜSÜ

Babâlıden gelen katî davet üzerine artık İstanbul'a cebren götürüleceğine kanaat getiren veliahd, bir gün otelin bahçesinde dolaşırken âni bir hareketle koşmağa başlamış ve civardaki çam ormanına dalmıştı. Yusuf İzzeddin efendi göya maiyetindekilerin ellerinden kurtulmak için oteden kaçıyorlardı!

Veliahdın böyle birdenbire kaçtığına görenler, arkasından koşmuşlar, ormanda bir ağacın dibinde kendisini yere oturmuş bir halde görmüşlerdi. Yusuf İzzeddin efendiyi otele dönmek için kandırmak lâzımdı. Doktor Hazım paşa:

— Efendi hazretleri, rica ederim yerlere oturmayın! Rütubetlidir. Diğer rahatsızlığınız yetişmiyormuş gibi bir de basura tutulacaksınız! Basurunuzla da uğraşmağa mecbur olacağız, dedi.

Yeni bir hastalıktan korkan Yusuf İzzeddin efendi, doktorun sözüne inandı ve yerden kalkarak yavaş yavaş otele doğru ilerledi.

Fakat Osmanlı prensinin bu hall bütün otel halkını hayrete düşürmüştü. Otel müdürü dayanamadı, bu kaçmanın sebebini öğrenmek için Hazım paşaya:

— Prens hazretleri neye birdenbire koşup kaçtılar? dedi.

Hazım paşa işi tevile mecbur olmuştu:

— Avrupalıların futbol, tenis oyunları gibi bizde de böyle bir oyun vardır: İçimizde mevki itibarile en büyük zat, böyle birdenbire kaçar, ötekiler de arkasını takip ederler. Kim ilk önce yetişirse, o kaçan zattan büyük bahşış alır! dedi.

Otel müdürü mânidar bir tavırla güldü ve:

— O halde doktor, siz kazandınız! dedi.

Veliahd, Edlâha giderken Köstence şehbenderi Kadri bey de (umumi harpte İsviçrede veremden ölmüştür) şehzadenin maiyetine itihak etmişti. Eski bir ittihatçı olan Kadri beyden hoşlanan Yusuf İzzeddin efendi bir gün Kadri beye murassa bir altın saat vermiş ve:

— Ben artık yakında padişah olacağım! İnşallah seni hariciye nazırı yaparım! demişti.

Yakın bir zamanda padişah olacağını kuran Yusuf İzzeddin efendi bu suretle önüne gelene bol keseden memuriyetler vadeliyordu!

Bir taraftan kendisinde kanser tehvüm ettiği için veliahıktan iskat edileceğine kanaat getirirken, diğer taraftan tahta geçeceğini artık bir gün meselesi telâkî eden veliahdın şuurundaki müvazenesizliğine bu sözü de canlı bir misaldir.

Yusuf İzzeddin efendi, hastalığının tesirile aklına koyduğu bir şeyi behemehal yaptırmak isterdi. Sabah, akşam yemeklerini maiyetindeki zevat ile birlikte yiyen veliahd, sofrada birinin bulunmadığını görürse fena halde kızar ve sinirlenirdi. Gayet cömert ve ısraf eder derecede sehavetli olan Yusuf İzzeddin efendi, sofrasının bilhassa çok mükellef olmasına dikkat ederdi.

AZARYAN EFENDİNİN BAŞINA GELENLER

Bir gün âyandan Azaryan efendi, biraz rahatsız olduğu için müşhil almıştı. Fakat bu mazeretine rağmen yemekte bulunmamaslık edemedi. Veliahd Azaryan efendinin yemek yemediğini görünce sebebini sordu. Azaryan efendi de müşhil kelimesini kullanmak istemiyerek:

— Efendim şerbet içtim de onun için yemek yemiyorum!

Diye cevap verdi. Fakat veliahd, Azaryan efendinin maksad ve mazeretini anlamıyordu:

— Daha iyi ya! İştaha açar! demiş ve bu aralık sofradan ayrılmak isteyen Azaryan efendiyi yerinde oturmuş, zorla yemek yedirtmişti. Yusuf İzzeddin efendinin bu ısrarı; Azaryan efendiyi pek pahalya mal olmuş, karnında hissettiği gurultu ve sancılara hâkim olamamış, oturduğu sandalyeden kalkamıyacak bir vaziyete girmişti!

(Arkası var)

Erzincan Halkevinde sık sık toplantılar yapılmaktadır. Yukarıdaki resim bir toplantıda bulunan zevatı gösteriyor.

PAZARTESİ KONUŞMALARI:

Millî felsefeye doğru

— Ben neyim?
— Nerden gelip nereye gidiyorum?
— Niçin ve kimin için varım?

Bu sorular, yer yüzünde insanlığın varolduğu andanberi kafaların içerisindedir. Bülüm bülüm çöreklenmiş bir yıla benziyen istifham işaretleridir. Kültür ve bilgi dereceleri ne olursa olsun bu sorular, düşünme kudretine ermiş her dimağın ezme ve eritmeye çalıştığı birer demir lebledir.

Dağ başlarında arkadaşları koyunlar, kuzular, düşmanları kurtlar, canavarlar olan bir çoban; bugün de tahta parçalarına veya hayvan kafalarına tapacak kadar medeniyet düzeyi geri olan bir vahşi bile bu soruların ezici sıkıntılarını duymaktan kurtulmuş değildir.

Ferd ölüm denen akibetin bir gün kendisi için de gerçekleşeceğini bildiği dakikadan başlayarak iyi kötü, sistemli sistemli, akla uyar uymaz bir felsefe yapmaya başlar. Bu bir dünya görüşüdür. Resmen kendisine (filozof) dediğimiz insanlar, felsefe yaptığının farkında olanlardır. Bu itibarladır ki, insanı konuşan, gülen bir hayvan diye değil, felsefe yapan bir yaratık diye tarif etmek istiyen büyük adam, yanlış bir şey söylememiştir.

Tek tek her insanda bir insiyak kuvvetiyle varolan bu geniş düşünüş kabiliyeti terbiye edilmez, yahut yanlış yolda inkişaf ettirilirse bu kötü telâkkilerin sahibi olan ferdlar, dahil oldukları kitlenin varlığını tehlikeye düşürürler. Onun içindir ki, yeni bir hayat kuran milletler, münevverleri vastasıyla halkın çürümüş, kokmuş eski inanışlarını tazelemek mecburiyetindedirler.

Esasen yaradılış çok gerçekçi, doğru ve açık yürekli olan Türk halkına son asırlarda fena telkinlerle aşlanmak isteyen (eyvallahçı), (neyapalmacı), (bananeci) ruhun zaman zaman kötülüklerini görmüşüzdür. Bu inifradı, kendini düşüncü, aldırış etmeyici görüş ve duyusu; riyakâr şeyhlerin, düzensiz hocaların

yapmak istedikleri afyonlu bir felsefeden başka bir şey değildi. İnkılâp Türkiyesinin bütün bu iman ve duygu meselelerinde ileri sürdüğü ana fikirlerin sistemli bir felsefesini yapmak, bugünün Türk münevverlerine düşen esaslî vazifelerden biridir. Bu görüş ve düşünüş sistemidir ki, ben millî bir felsefe diyebilirim. Bütün tarih boyunca canlılık, hareket ve faaliyet örneği olarak gelen, doğmadan önce varolduğu kadar öldükten sonra yaşayacak olan büyük kitle uğruna can vermesini bilen ve bütün kuvvetlerini bu ereğe yönelten Türk ruhunu, bir hende-se intizamla sistemleştirecek bir felsefeye muhtacdır.

Kant, Alman cemiyeti için bu işi yapan bir mütefekkir tiptir. Felsefesinin esası, vazifedir. W. James, pratik Amerikan ruhunun en yüksek bir ilmi hâlini (pragmatizm) ile inşa ettiği içindir ki Amerikalıların ve bu yoldan dünyanın en büyük filozoflarından biri olmuştur.

Böyle bir felsefi esas ortaya konmadıkça, bilhassa sanat hayatında büyük yaratmalar olamaz. Başta yazdığımız soruların cevapları demek olan görüşler, bir sanatkarın kafasında billür berraklığı ile vuzuh kazanmadıkça edebiyatımızın kaleminde şüpheler, karışık fikirler, ressamın fırçasından boğucu gölgeler, ruh sıkıcı şekiller; heykeltraşın demir çubundan güzellik namına ucubeler çıkar.

Bugün Türk milletinin felsefesini yapmak isteyen için tarihi, fikri, hissi, ferdi ve içtimai bütün unsurlar hazır. Son çeyrek asırlık vakaları Çanakkale müdafasından büyük zafere ve büyük zaferden bugüne kadar derin ve ihatalı bir bakışla gözü önünde canlandıran ve tarihin diğer safhalarında yarattığı medeniyetler ve gösterdiği fedakârlıkları kitap yapıklarından kalb sayfalarına intikal ettiren bir Türk mütefekkir millî felsefemizin, bu muhteşem fikir binasının temel taşlarını koymuş olacaktır.

Hasan Âli Yücel

Aydın (Akşam) — Aydına Kocarı nahiyesinde (Cumhuriyet Abidesi) dikilmiş, büyük törenle köylülerin de iştirâkile açılmıştır. Resmimizde Kocarı Cumhuriyet Abidesi görünüyor.

YEŞİL ELMALAR

Yazan: ?

Tefrika No. 24

Belki de, sadece, Aşenin kocası olması Halid Cemili böyle düşman etmişti ona!

Bir cigara yaktı. Sanki karşısında bizzat Göksel iki bülüm, omuzları düşük ve pişman duruyormuş gibi, sanki kendisi bu bitkin Gökselin karşısında yalnız kup kuru adaleti düşünen bir müstantikmiş gibi küçük defteri okumakta devam etti:

«Niçin bazı mücrimlerin hiç bir sebebe yokken, yaptıkları cinayet çoktan unutulmuşken kendi ayaklarıyla gelip teslim olduklarını şimdi anıyorum. İtiraf etmek, söylemek, herşeyi, olduğu gibi anlatmak...»

Nereden başlamalı? En baştan! Bir insanın hayatında en baş nerden başlar? Doğduğu günden mi? Bence hayır! Bir insanın hayatı yolunu bulduğu, yahut bir yola girdiği günden başlar. Fakat, ben işe doğduğum günden başlayacağım.

Meşrutiyetin ilânından sekiz yıl önce Boğaziçinde kırk odalı bir yalıda doğmuşum. Babam top sakallı, nişanları sakalının tellerinden çok bir paşaydı. Seyfullah paşa. Abdülhamid-

din en gözde paşalarından biri. Abdülhamide serhafiyesinden daha çok ve daha ehemmiyetli jurnallar veren bir paşa.

Dört yaşında mülâzimi evvel oldum ve sekiz yaşında babam paşalık ve ben mülâzimi evvelik rütbelerimizi kaybederek Fransaya firar ettik.

Meşrutiyetin ilânı ne babama, ne bana yaradı. İttihatçılar babamı asmadılar, fakat hudud dışına çıkardılar. Fransada Nise yerleştik. Babam bir villâ tuttu. Bu Boğazdaki yalnız ve Çamlıcadaki konağımız gibi kırk odalı değildi ama, daha rahatı.

Anamı bilmiyorum. Beni doğururken ölmüş. Niste dadım ve lâlâmla beraberdik. Bir de lâlâmla benden dört beş yaş büyük oğlu: Hüseyin.

Evde iki Fransız hizmetçi ve bir de uşak vardı.

İlk Fransızca dersini onlardan aldım.

Ben on dört yaşına girdiğim vakit benim için dünyada iki mühim hadise oldu. Umumi harb ilân edildi ve babam elli yaşını çoktan geçmiş olmasına rağmen villaya 20 yaşında bir

Haremağaları kederde

Âza olunması en güç bir cemiyet

İstanbulda zenciler, haremağaları gittikçe azalıyor

Yeryüzünde öyle bir cemiyet vardır ki buna aza kaydolunmak, her cemiyete girmekten daha zordur. Bu cemiyet İstanbulda, Divanyolundadır. Cemiyete girmek için evvelâ erkek olmak, sonra haremağası olmak şarttır.

Divanyolunda, pastacı fırınının yanındaki binanın merdivenlerinden yukarı çıktınız mı? Karşınıza büyük kapkara bir levha çıkar: «Haremağaları cemiyeti»...

Cemiyetin umumi reisi Erenköy kız lisesi edebiyat hocası bay Tahsin Nejjadır.

Yeryüzünde belki de haremağaları kadar birbirine merbut insanlar yoktur. Cemiyet sırf fakir haremağalarının geçinmesi için Çamlıca tepelerinde bir haremağaları manastırı açmıştır. Bu manastır bir nevi haremağaları darülacezesi halindedir. Haremağalarından çalışanlar, halleri vakitleri yerinde olanlar, kazananlar, paralarını sarfedecekleri çocukları, çocukları olmadığı için ellerine avuçlarına geçenleri kendi fakirlerine, düşün haremağalarına, bu Çamlıcadaki darülacezeye veriyorlar...

Uzun müddet aradıktan sonra cemiyetin en nüfuzlu azasından ve heyeti idaresinden olduğumu işittiğim bay Yaver buldum... Bay Yaver Haskide oturuyor... Kendisi gayet sık, tertemiz giyiniyor...

Bay Yaver suallerime acı acı:

— Ne söyleyeyim?.. dedi, haremağalığı hakkında ne söyleyeyim... İstanbulda arap, zenci kalmıyor. Zenciler, bilhassa haremağaları günden güne eksiliyor.

Bir zaman gelecek ki İstanbulda zenci kalmıyacak, hele haremağalarının hiç kalmıyacağı devir pek yaklaşmıştır. Çünkü kendileri ölüyor, ve yerine yenileri gelmediği için eksiliyorlar.

Yalnız haremağaları değil, İstanbulda araplar da yani zenciler de çok eksiliyor...

— Acaba bunun sebebi nedir?

— Sebebi eskiden Afrikadan memleketimize çok zenci gelirdi... Âdeta her sene muayyen mevsimlerde bir akın olurdu. Bu akın bugün durmuştur... Bunda şüphesiz buhranın da çok tesirleri vardır.

Zira eskiden zenci adam kullanmak, evinde zenci beslemek âdeta bir lüktü. Halbuki bugün beyazlar ancak kendi karınlarını doyuruyorlar, bir de lüks olsun diye zencilerin kar-

nını doyuramazlar ya... Onlar da haklı...

— Memleketimizdeki haremağaları, zenciler nereden gelmişlerdir?..

— Çoğu Habeşistandan gelmişlerdir... Yani ekserisi Habeşlidir. Mühim bir kısmı da Sudandan gelmişlerdir.

— Demek zenci nesli bizim memlekette âdeta tükeniyor.

— Tabii... Dikkat ediniz... Ne kadar az arap çocuğu göreceksiniz... Halbuki eskiden İstanbulda her adımda bir zenciye ras gelirdi...

Zenciler için bizim memleketimiz kadar müsait bir yer yoktur. Dünyanın her tarafında zencileri sevmeyenler, onlara karşı beyazlar âdeta kin duyarlar ve düşmanlık gösterirler. Burada ise bilâkis... Türkiye beyazlar, siyahları çok severler ve onlara yardım ederler...

Böyle olduğu halde burada zenci azalıyor...

— Çamlıcadaki haremağalarına mahsus darülaceze cemiyete mi merbuttur.

— Evet cemiyete merbuttur... Lâkin ben cemiyet reisi olmadığım için söz söylemeğe salâhiyetim yoktur. Ben sadece heyeti idaredenim.. İstanbulda haremağaları o kadar eksilmiştir ki cemiyetimiz bile artık faal bir halde çıkmıştır. Aylar var ki toplanmıyoruz.. Çünkü her sene içimizden biri eksiliyor...

Cemiyet idare heyetinden bay Muhiddin de görüştüm. O da haremağalarının pek azaldığını söylüyor. Sordum:

— Bazı haremağalarının zamanında çok servet yaptıkları söyleniyor.. Doğru mu?..

— İnanmayınız bayım, haydan gelen huya gider... En zengininin elinde bile bugün bir şeyler kalmamıştır.

Cemiyet idare heyetinden bir zat bana dedi ki: «İstanbulda topu topu 30 - 35 haremağası kalmıştır. Bunlar da öldükten sonra siz sağ, biz selâmet.»

Haremağalarının çoğu Habeşistandan geldikleri için bunların arasında eski Habeş hanedanına mensup olanlar bulunduğu da söylenmektedir. Şişli çocuk hastanesi kapıcısı olan zencinin Menelik hanedanına mensup bir prens olduğu da dillerde dolaşıyor...

Fakat bu zat kendisiyle görüşenlere:

— Başma belâ açmayınız. Ben prens mîrens değilim.. diyor..

KADIN KÖŞESİ

Sade bir tayör

Lâcivert yünlü tayör. Blüzu ve tayörün reverleri lâcivert sarı ekosedan yapılmıştır.

Yıldırım

Konyada bir evin elektrik tesisatını bozdu, bir ağılda 7 koyun, bir köpek öldürdü

Konya 9 (Akşam) — Dün Konyaya yağın yağmur esnasında Altınçeşme mahallesinde Ticaret odası kâtabi bay Ahmedin evine bir yıldırım düşmüştür.

Yıldırımın isabet ettiği odada temizlik yapmakta olan evin hizmetçisi bir saniye evvel bayan Ahmedin çağırması üzerine odadan çıkmış ve bu güzel tesadüf neticesi muhakkak bir ölümden kurtulmuştur. Yıldırım yalnız evin elektrik tesisatını bozmuş ve bütün ampulleri yakmıştır.

Başka bir yıldırım da Gözlü köyünde bir koyun ağılına düşmüş ve yağmurdan korunmak için ağıla sokulan koyunlardan yedisini ve bir çoban köpeğini öldürmüştür.

Maarif müdürü Şileden geldi

Çatalca ve Çekmece köy mekteplerini gezdikten sonra Şile köy mekteplerinde tedkikat yapmak için evvelki gün Şileyeye gitmiş olan İstanbul Maarif müdürü bay Tefvik dün şehrimize dönmüştür. Bay Tefvik bu tedkikatından memnun görünmekte ve iyi neticeler elde ettiğini söylemektedir.

Bir motör bir sandala çarptı sandal parçalandı

Kadıköy iskelesinden hareket eden İzzet kaptan idaresindeki motör, iskeleden ayrılacağı sırada Mustafanın sandalına çarparak parçalanmış ve batırılmıştır. Mustafa denize yuvarlanmış ise de boğulmasına meydan verilmeden kurtarılmıştır.

Bizim eve geldi geleli onunla ilk defa böyle yalnız kalıyoruz. Ve o bana ilk defa böyle bakıyor.

Üç sene içinde konuştuğumuz kelimelerin sayısı üç yüzü geçmez. Fakat bu gece tek bir şey bile söylemeden saatlerdir karşılıklı oturuyoruz işte.

Benim uyukum yok. Onun gözleri ilk ateş damlası gibi.

Hissediyorum ki ikimiz de dilsiz bir fırtına içindeyiz. Şimşekleri ağır, kuru şuni bulutların ortasında çıkan bir fırtına.

Nihayet bu bilinmeyen beklemek öyle dayanılmaz bir hal aldı ki birden bire ayağa kalktım. O yüzüme daha ısrarla bakarak:

— Nereye gidiyorsun? dedi.
— Yatmağa, dedim.
— Uykun mu geldi.
— Hayır.
— Öyleyse...

Tekrar oturdum yerime. Tekrar sustuk. Tekrar ilk söze başıyan o oldu:

— Kaç yaşındasın? dedi.
— On yedi, dedim.
— Tuhaf şey, halbuki çok daha büyük gösteriyorsun.

Aklıma birden bire gelen bir soru, kendimde istemeksizin ağzımdan çıktı:

— Bunun şimdi mi farkına varıyorsunuz? dedim.
— Tuhaf bir sesle: (Arkast var)

Fransız kıızı getirdi ve bana:

— İşte sana genç bir yarım annel dedi.

Benim yarım annenin ismi: Lüsiydi. Matmazel Lüsi bir kabare dansözüyümüş. Babam onu, o babamı bir sarhoşluk gecesinde yakalamışlar. Babam Lüsinin mavi gözlerine, kırmızı kalın dudaklarına tutulmuş, o babamın Nisde bile dedikodusu yapılan parasına.

Hiç unutmam Matmazel Lüsinin villaya gelmesinden iki gün sonra lâlâmla oğlu Hüseyinle bahçede dolaşırken aramızda şöyle bir konuşma oldu:

— Sen daha küçüksün, aklın ermez amma küçük bey, paşa baban bu sefer turnayı gözünden vurmuş.

— Niye aklım ermiyecekmiş, Matmazel Lüsinin güzelliğini görmeyecek kadar kör değilim ya...

On dört yaşında, benden dört yaş büyük Hüseyine verdiğim bu cevap her hangi, terbiyesiz ve başı boş büyümüş bir çocuğun ne söylediğini bilmeden, sokakta öğrendiği bir küfürü tekrar etmesi çeşidinden değildi.

Ben on dört yaşında, Matmazel Lüsinin güzelliğini anlayacak kadar erkekleşmişim.

Harbi umuminin ikinci yılı, beni biraz daha haylaz, cıgara içer yaparak, babamı Matmazel Lüsiye daha çok esir ve Matmazel Lüsiyi daha güzel kılarak girdi.

Dadım ve lâlâmla öldüler. Hüseyinle ben, daha doğrusu Hüseyinin rehberliğiyle ben Nisin kötü evlerinin kapılarını bir hayli aşındırdık.

Babam ne benimle, ne dünyayla alakadardı. Sultan Hamidin hediyesi olan ve küt parmaklarıyla yuvarlak cillalı sırtını oşkamaktan büyük bir haz duyduğu koskocaman inci bir boyun bağı iğnesini sattı. Bu haberi Hüseyin getirdiydi bana ve dedi ki:

— Babanda paralar suyu çekiyor, Allah encamımızı hayır eyleye!

Umumi harbin üçüncü yılına ben on yedi yaşına basarak girdim.

Nis şehrinin bir Fransız zaferini ışıklar, bayraklar ve gürültülerle haykırdığı bir geceydi.

Babam erkenden yatak odasına çekildi. Romatizmalarıyla baş başa, eski, bir daha geri gelmeyecek olan sırmalı, nişanlı günlerinin rüyasını görüyor belki.

Ben aşağıda Lüsiyle salondayım. Hizmetçiler izinli. Hüseyin sokağa çıkmıştı, gelmedi daha.

Lüsinin üstünde bir Japon kimonosu var. Babamın bunu, Japonyada konsolosluk ettikten sonra Montekarloda bütün parasını batırması sıvri ak sakallı bir Fransızdan aldığını Hüseyinden duymuştum.

Lüsi ayağ ayak üstüne atmış. Bana bakıyor.

SİNEMA

Miriam Hopkins ile mülâkat

Filim şirketlerinin burunları büyüdü artistlere kan ağlatıyorlar

Bunun sebebi bir role yüz talip çıkmasıdır. İşsizlik meselesi halledilmedikçe sinemanın başı rahat kalmıyacaktır

Paris (Hususi muhabirimizden) — Hollivutun meşhur yıldızlarından ve R. K. O. şirketinin artistlerinden Miriam Hopkins Parise gelmiştir. Son zamanlarda en büyük yıldız sırasına geçen artistle Akşam namına görüşmek istedim, kâtibine müracaat ettim. Artistin hiç bir gazeteciye kabul etmeyeceği cevabını aldım.

Bunun üzerine R. K. O. şirketinin Paris acentasına baş vurdum. Orada otele telefon ettiler. Benim uzun müddet Hollivutta bulunduğumu, bir Türk gazetesinin muhabiri olduğumu, İngilizce bildiğimi, hususi hayatına ait can sıkıcı sualler sormıyacağımı anlattılar. Bunun üzerine artist ertesi gün için randevu verdi.

Ertesi gün otele gittim. Miriam Hopkinsin dairesine çıktım. Saat akşam üstü yedi ile yedi buçuk arası idi. Genç yıldız gayet ağır bir gece tuvaleti ile göründü. Bu kadar müşkülâtla randevu veren yıldızın pek kibirli bir artist olduğuna hükmetmiştim. Meğerse ne kadar aldanmışım... Miriam Hopkins çok sevimli ve son derece mütevazı bir kadıymış. Bir kadıymış diyorum. Çünkü ekser sahne ve sinema artistlerine mahsus olan sahte halden kendinde eser yok. Yıldızın bu halinden cesaret alarak:

— Aman Mis Hopkins.. Sizi pek kibirli ve çalmlı bir yıldız olarak bekliyordum. Çünkü randevu vermekte çok müşkülât gösterdiniz... dedim.

Miriam Hopkins bir kahkaha attı ve kemali samimiyetle elini uzattı:

— Canım, dedi, ters düşünmüşsünüz. Kabul etmek istememeliğim kibrimden değil, bilakis çok sade bir kadın olmaktan ileri geliyor. Gazetecilerin bazıları çok meraklı oluyorlar, insana o kadar mahrem sualler soruyorlar ki cevap versen bir türlü, vermesen bir türlü... Sinema yıldızı olduk diye bizim hiç bir mahremiyetimiz kalmadı mı? Kabil olsa yirmi dört saat hayatımızı takib edip her yaptığımızı yazacaklar. Serbest söylemeniz dedikodu yaparlar, bir şey söylemezseniz, yıldızların hiç bir şey hakkında fikri yok derler. Hulâsa sanatımız çok güç.

Genç yıldız gayet ağır gümüş lâme bir esvap giymişti, tuvaleti öyle hoşuma gitti ki bu kadar zevki selime muvafık tuvaleti hangi terzinin yaptığını sordum. Cevap verdi:

— Tuvaletimi daima Hollivutta yaptırım, Paris terzilerinde giyinmedim. Maamafih Paris moda memleketi olduğu için burada bir kaç tuvalet yaptırmak istiyorum. Fransada (endüstri de lüks) çok fena vaziyette diyorlar, öyle mi?

— Evet seyyah gelmediğinden çok fena vaziyettedir. Bir çok büyük terziler iflâs ettiler. Meselâ (Pol Puare) Parisin en büyük terzilerinden biri idi. Şimdi günde on frank işsiz parası olarak yaşıyor. Ben Hollivutta iken Los Angelese gelmiş, orada moda hakkında konferanslar vermişti.

— Evet, evet hatırlıyorum. Ben de gitmiş konferanslarını dinlemiştim.

— Hollivut, sinema dünyası ne âlemde?

— İşte gene serbest söyleyeceğim, pek fena âlemde. Sinemada çalışmak günden güne güçleşiyor. Filim şirketlerinin burunları o kadar büyüdü ki artistlere kan ağlatıyorlar. Kimseye istediği rolü oynatmıyorlar. Kimsenin şikâyetini dinlemiyorlar, bu yüzden son zamanlarda yıldızlar arasında çok isyanlar oldu. Bu gidişle bilmiyorum Hollivutun halli ne olacak.

Bunun sebebi; çok, pek çok talep var. Bir rolün başında yüz ar-

Miriam Hopkins

Miriam Hopkins'in başka bir resmi

tist var. Bir gün bir figürasyon yapmak için bin kişi kapıda nöbet bekliyor, bu vaziyet sinema seflerini o derece şımarttı ki artık muvazenelerini kaybettiler, iyiyi kötünden tefrik edemez oldular. Yani bugün sinemada çalışmak demek büyük bir istibdat içinde çalışmak demek. Ne olacak bütün Amerikada on milyondan fazla işsiz var. Bu işsizlerin bir mühim kısmı serbest sanat diye sinemaya koşuyorlar. Fikirimce Amerikada işsizler meselesi hallolunmadıkça sinemanın başı rahat kalmıyacaktır.

Acaba bu işsizlik meselesi ne zaman hallolunacak. Mevki iktidara gelen her reisicumhur bunu halledeceğini vadediyor, nihayet halledemedi gidiyor, Prezidan Ruzvelt de halledemedi gidecek. Neticesi ne olacak? Belki de bir ihtilâl kopacak, çünkü sabrın, tahammülün bir sonu var. Bu kadar işsiz biçare bakalm bu sefalet hayatına daha ne kadar tahammül edecekler?

Geçenlerde gazetede okudum, genç bir Fransız şairi ölmüş, bu şair (deliler dünyasında kendimi yabancı hissediyorum) dermiş, ne kadar haklı... Hakikaten insan ruhu taşıyan bir kimse kendisini deliler arasında kalmış zannediyor. Gazetelerde ne görüyorsunuz. Silâhlanma yarışı, harp tehlikesi, buhran, işsizlik. Yirminci asrın medeni zannettiğimiz insanlarını bütün düşünceleri ve icraatları bundan ibaret olursa böyle medeniyetten ne beklersiniz. İnsanlar birbirlerini öldürmek için ellerinden geleni arkalarına koymuyorlar. Bu gidişle bir gün bir fena dâhi öyle müthiş bir şey icad edecek ki bütün dünya,

SOFYA MEKTUPLARI

Bulgaristanda parlamenter usule dönülmesi isteniyor

Eski fırka reislerinin toplantıları, hükümetin kararı

Eski dahiliye nazırı miralay Kolef ve ihtiyat miralay Kalendrof divanı harbe muhabeke edilirlerken

Sofya (Hususi) — Kral, paskalya münasebetiyle 400 siyasi mahkûmu affetti. Bu affın memlekette iyi tesir yapacağı, dahilde eükûnun teassüsüne yardım edeceği tahmin ediliyordu. Bu tahmin doğru çıkmamıştır. Her tarafta bugünkü vaziyetin uzun müddet devam edemeyeceğinden, halkın hükümetin idaresini eline alması lâzım geldiğinden bahsediliyor.

Hatırlardır ki, Bulgaristanda bütün fırkalar lâğvedilmiştir ve hükümet, fırsat düştükçe, artık eski fırkacılık devrine dönülmeyeceğini bildirmektedir. Diğer taraftan gazeteler fırkacılık lâğvedilse bile kanunu esasının ihya edilmesi lâzım geldiğini söylüyorlar.

Eski çifçi liderlerinden Giçef kanunu esasının ihyası için geçen ay birçok beyannameler dağıtmıştı. «Kanunu esasıyı iade edelim, milleti kurtaralım» başlıklı olan bu beyannameler yüzünden Giçef mahkemeye verilmiştir. Geçen gün mahkemeden çıkarken halk adliye binası önünde ve sokakta kendisini alkışlamış, tezahüratta bulunmuştur.

Sabık hariciye nazırı Brifof Mir gazetesinde neşrettiği «Ne yapmalı?» başlıklı bir makalede diyor ki: «Kraldan, memleketin kıymetli siyasetlerini birleştirerek kuvvetli ve kanunî bir idare teşkil etmesini istiyoruz. Halk devlet idaresine iştirak ettirilmeli, Bulgaristan parlamento usulüne idare edilmelidir.»

Bulgaristanda devamlı bir idare tesbiti ve 19 mayıs 934 inkilâbından evvelki parti rejiminin tekrar iadesi için, aralarında eski nazırlardan Aleksandr Malinof, Nikola Muşanof, Aleksandr Girginof, D. Giçef, profesör Aleksandr Çankof, Georgi Petrof, Boris Pavlof, Oroşakof, Mutafof, Katrancief, Hacı Vasilef olmak üzere 20 kadar lider panayır bahanesile geçen pazar günü Filibede gizlice toplanarak sabık mebuslardan Dimitr Dronski ve Petko Yordanofun evinde bir içtima yapmışlardır. Bunu duyan zabıta, bu evi ve civarındaki sokakları abluka altına alarak hepsini dağıtmıştır.

Dahiliye nazırı Sapof, bunların hükûmete karşı nümayişli siyasi bir toplantı yapmak hareketinden dolayı fırkaların ilgisi hakkında çıkarılan kanun mucibince muhakeme edileceklerini ve katiyen eski fırkacılık devrine dönülmeyeceğini söylemiştir.

Eski fırka liderleri, Bulgaristanın bugünkü idaresini askerî ve diktatörlük sa- kendide dahil olmak üzere bir anda mahvolup gidecek.

Hazreti İsa İncilde diyor ki: «Tehlikeyi seven, tehlike içinde mahvolacaktır.» Bundan daha büyük, daha doğru bir söz olamaz. İnsanlar bir gün kendi icatlarının kurbanları gene kendileri olacaklar. Fikirimce idam edilecek en büyük caniler Hauptman falan gibi bir cana kıyanlar değildir. İnsaniyeti, hemcinslerini bir hamlede mahvedecek öldürücü icadlar yapan fena dâhilerdir.

Miriam Hopkins ile bundan sonra daha bir çok meselelerden bahsettik. Bunları da gelecek mektubumda yazacağım.

B. O.

arak Bulgaristanda 19 mayıs inkilâbından evvel fırkalarla idare sisteminin tekrar ihya edilmesi için çalışıyorlar. Bu maksatla hükümeti devirmek teşebbüsünde bulunan sabık Dahiliye nazırı Krum Kolef ile ihtiyat miralay Radoslav Kalenderof, idama mahkûm edilmişlerdi. Bu karara itiraz ettiklerinden muhakemeleri şimdi askerî temyiz mahkemesinde yeniden görülmektedir.

Dahiliye nazırı Gospodin Sapofun haber aldığına göre, faaliyete geçen eski fırkalarından çifçi fırkası lideri Giçef, amele ve sosyalistlerle beraber bir birlik teşkil etmekteymişler. Geniş sosyalistlerden Yanko Sakızof, Neykof, Luçef ve Pastuhof ayrı olarak faaliyete geçmişlerdir. Demokratlar da radikallerle birleşmeğe çalışırlarmış. Görülüyor ki Bulgaristanda fırkacılık, lâğvedilmesine rağmen yaşamakta ve faaliyette bulunmakta berdevamdır. Bu münasebetle meclis mebusanın eski reis muavini Georgi Markof, Utro gazetesinde yazdığı bir makalede diyor ki:

«Bulgaristanın dünkü idare adamları sayılan eski fırka liderlerinin telâşi halkı, ümitsizlendiriyor. Halk, onların kanunu esasının muhafazası ülküsünü, yalnız idareye geçmek ve milleti bugünkü fakir vaziyete sokan eski idare sistemini diriltmek için vasıta yaptıklarını anıyor. Bununla demek istiyoruz ki, halk kendisine kanunu esası tarafından verilen hakları, serbestisini tamamen düşünmez değildir. Ancak kanunu esaside, yeni zamanın ve hayatın kabul etmeğe icbar ettiği hükümler bulunmaz, diğer hükümler değiştirilmelidir. Maamafih kanunu esasının muhafazası ve değiştirilmesi meselesile bugünkü vaziyet halledilmiş olmaz. Bu vaziyetin halli her şeyden evvel halkın menfaatlerine göre, yeni bir idarenin tesisindedir.»

Bulgar ihtiyat zabıterleri birliğinin son kongresinde memleketin bugünkü vaziyeti, dış ve iç politikası görüşülmüş ve bu hususta lâzım gelen tedabirin alınmasına ve ikide bir baş kaldırmakta devam eden partizanlarla mücadele edilmesine ve beynelmilel fikirli memurların işlerinden çıkarılmasına ve bunların yerlerine milliyetperverlerin yerleştirilmelerine ve yeni neslin vatan ve millet sever olarak yetiştirilmelerine karar verilmiştir.

Kral birkaç gündenberi Bulgaristan içerisinde yaptığı uzun tedkik seyahatlarında halk arasında topladığı intibaldardan sonra Bulgaristanın bugünkü siyasi vaziyetine katı bir şekil vermek istiyor. Diğer taraftan nazırlardan bazılarıyla Harbiye nazırı arasında son zamanlarda kuvvetlenen anlaşamamazlık ve Harbiye nazırının sıra ile birkaç kabine içtimasına iştirak etmemesi bu ihtilâfın kaldırılabilmesi için kabinenin kralın riyasetinde toplanmasına sebebiyet vermiştir. Anlaşamamazlıklar şimdilik kralın tavassutile halledilmiştir. Kabinede yapılmak istenilen değişiklikler 20 gün sonra yapılacaktır. Yeni kabineye siyasi fırkaların ikinci derecedeki şahsiyetleri girecek ve bu şahsiyetler eski fırkaları ihya için değil, yepyeni bir teşekkül meydana getirmeye çalışacaklardır.

Habeşistanın müdafaası birden bire neden yıkıldı!

İngiliz askerî muharrirlerinin gösterdikleri sebepler: Muntazam bir ordu olmaması, çete harbinin bırakılarak meydan muharebeleri yapılması, Rasların kendi bildikleri gibi hareket etmeleri, zehirli gaz harbi

Habeş imparatorunun kuvvetleri şimal cephesinde on beş gün daha mukavemet edebileceği yağmur mevsimi bütün şiddetle hükümünü sürerek İtalyan ordularını buldukları yerlerde saplanıp kalacak ve ne ileri, ne de geri hareket edemeyecekti. Yağmur mevsimi Habeşlere askerî müdafaalarını kuvvetlendirmeleri ve siyasi ve diplomasi savaşları için beş altı aylık kıymetli vakit ve fırsat temin edecekti.

Habeş imparatorluğunun müdafaasının en mühim bir zamanda sukut etmesini herkes bir sebep ve saika atıyor. Bunların çoğu, hayal ve tahmin mahsulü olduğundan, taban tabana zıdır. Hakikati bir derece tenvir edebilmek için dünyanın en tanınmış siyasi ve diplomasi ve askerî mütehassıslarının mütalâalarının hülâsalarını ve buldukları neticeleri yazıyoruz.

Meşhur İngiliz askerî muharrirlerinden general Temperley Habeşlilerin mukavemetini zehirli gaz ve tayyareler kıldığı neticesine varmıştır. Generalin mütalâasının hülâsası şudur:

Habeşistanın geniş mikyastaki mukavemeti fiilen bir ay evvel kesilmişti. Fas, Birmanya ve Madagaskar muharebeleri gösterdiği veçhile gayri medenî ve yolsuz memleketlerde olduğu gibi Habeşistanın merkezden uzak eyaletlerinde çete harbi ve mukavemeti daha uzun müddet devam edebilir.

Daha harbin bidayetinde Habeş imparatorluğunun Milletler Cemiyeti müdahale ve müzaheret etmedikçe uzun müddet mukavemet edemeyeceği belli idi. Çünkü, muharebeye girişen iki taraftan biri 42,000,000 nüfuslu bir devleti muazzam olup bunun başında bulunan azimkâr ve otokratik Duce devletin canlı ve cansız bütün menabii Habeşistanın üzerine yığılabilecek bir vaziyette idi. Ordusu gayet büyük ve mükemmel talimli ve tahrib fikriyle icad edilen her türlü asrî silâhlar ile mücehhezdi.

Bunun karşısında ekserisi iptidai vahşilerden mürekkep ve esaslı her türlü teşkilâtın mahrum, erkânı harbiyesi, levazım sistemi mefkud ve mühimmatı az küçük bir millet bulunuyordu. İtalyanın sevkettiği 400,000 kişilik orduya karşı Habeş imparatoru adeden bile müsavi olabilecek bir kuvvet çıkaramamıştır. İtalya, Habeşistanı yağmur mevsiminden evvel saf fi harpten çıkararak için lâakal on beş fırka sevketmiştir.

Harb dört safhaya ayrılmaktadır. Birinci safhası Aduanın zaptına kadar sürmüştür. Bu müddet zarfında Habeşliler mukavemet göstermediler. İkinci safhası 7 teşrinsaniden 10 şubata kadar devam etti. Habeşliler güzel harbettiklerini ve mükemmel çete harbi yapabildiklerini parlak olarak isbat etmişlerdi. Üçüncü safhası general de Bonoyu istihlâf eden mareşal Badogliyonun Tembien, Şire ve Amba Aradamda yaptığı muharebeler teşkil eder.

3 martta biten bu safhanın sonunda Adis Ababa yolu açılmıştı. Habeş imparatoru 2 nisanda bizzat idare ettiği Maichio muharebesi ile bir müddet İtalyanların ileri hareketini durdurmuştur.

Mareşal Badogliyonun şiddetli darbeleri yağmur mevsiminden evvel Adis Ababaya yetişmeği temin edemeyeceği anlaşıldıktan sonra İtalya hükümeti zehirli gaz kullanılmasına karar vermiştir. Zehirli gazların kullanılmasından sonra Habeşliler mukavemete bir daha imkân bulamamışlardır.

GENERAL GWYNN NE DİYOR?

Diğer büyük bir askerî mütehassıs, general Gwynn dahi diyor ki:

Habeşlerin bozgunluğuna sebep nedir? Buna çoklarının vereceği cevap zehirli gazdır. Habeşlerin nihai sukutunun tam ve seri olmasının şüphesiz başlıca âmili zehirli gazın kuvveyi maneviyeyi kırıcı tesiridir.

Buna ilâve edilecek diğer bir âmîl de imparatorun topladığı kuvvetlerin iâşesinde çekilen zorluktur. Zehirli gaz nâ'liye hayvanlarının çoğunu kırmış ve yitirerek bozmuştur.

Habeş imparatoru Milletler Cemiyetini itimad etti, sonunda Filistin inziva-gâhi yolunu tutmağa mecbur oldu

Lâkin bana göre, bozgunluğun asıl sebebi çete harbi yerine meydan muharebelerinin yapılmış olmasıdır. Zaten imparator da İtalyan silâhlarının tefevvükünü görerek buna karar vermişti. Lâkin kararını madun kumandanlara ve raslara dinletmemiştir. İtalyanlar Takaze nehrine ilerledikleri zaman Habeşliler bu çete harbini muvaffakiyetle idare etmişlerdi. Fakat bu nehrin geçidlerini istirdad için yaptıkları mukabil hücumlarla bu usul bırakılmıştır. Çünkü İtalyanların gerilemesi üzerine Habeşliler Makalleyi alarak katî bir darbe indirmek ümidine düşmüşlerdir. Fakat İtalyanlar artık burada iyice yerleşmişlerdi. Mareşal Badogliyonun muazzam kuvvetlerinin burnu dibine gelerek darbe üzerine darbe yediler. Bundan sonra müdafaa vaziyetine düşen Habeşliler, hava taarruzlarına açık ve muhafazasız kaldılar.

Rasların orduların bozulduktan sonra hiç olmazsa imparator hassa ordusu ile çete harbine devam etmeli idi. Nedense Aşangi gölünde harbi kabul etti. Perişan olarak Adis Ababa yolunu açık bıraktı. Habeşlilerin bozgunluğunun başlıca sebebi imparatorun bidayette çete harbine verdiği kararî değiştirmiş olmasıdır.

DAHİLİ TEFRIKA

Meşhur İngiliz harb muhabiri mister Gallasher dahi diyor ki:

Habeşistan eski kütübü mukaddese günlerinde de bir devlet idi. Çoktan dünya değişmiş ve birçok imparatorluklar gelip geçmiş olduğu halde Habeşistan eski halinde kalmıştır. Son imparatoru Haile Selâsie Habeş hükümdarlarının en zekisidir. Habeşistanı asrileştirmek istedi. Bu hükümdar yüz sene sonra gelmeli idi. Çünkü eyaletlerin birer müstakil valisi bulunan raslar kendisine kin bağlamışlardır. Zekâsından ve Avrupa medeniyetini süratle temsil etmesinden korkuyorlardı.

İmparator bunu bildiğinden mürteci rasları kahretmeği zihninde kurmuştu. Bunların başlarına, hâkim nesil Amharanın genç ve münevver memurlarını eyaletlere kontrol olarak gönderiyordu.

İmparator Haile Selâsie, Avrupalıların hürmetine lâyık mütemeddin ve kuvvetli bir Afrikalı devlet yaratmak iste-

mişti. Fakat bu azim ve kararî harb dolayısıyla bir hülya ve rüya oldu. Çünkü yatan müdafaasına davet ettiği muharibler kendisini değil, rasları dinler. Raslar da her şeyden evvel tahtı ele geçirmeğe çalıştılar.

İmparator cephede harb ederken, Cojjam rası Haile ordusu ile İtalyanlarla birleşti. İmparator cephede hafif bir kuvvetini beyhude yere dahilî harpte kuvvetini beyhude yere dahilî harpte sarfetmeğe mecbur olmuştur. Bu suretle Habeş müdafaası zaafa uğradı, imparator harice çekildi. Harice gitmesi ile imparatorluğun mevcudiyeti kalmadı. Çünkü imparator, Habeş imparatorluğunun kendisi demektir.

İtalyanlar, Habeşlilerin kendi aralarındaki tefrikayı, harb esirlerini hediyeyle taltif ederek köylerine göndermek suretile bir kat daha kuvvetlendirmişlerdir.

ASIL KABAHAHAT KİMDE?

Cenevredeki meşhur İngiliz muhabirlerinden mister Bernard Moore «Bu cinayete kim cevap verecek?» serlavhası altında yazdığı makalede diyor ki:

«On sekiz ay evvel Ual Ual vahşinde İtalyanlarla Habeşliler arasındaki hadisenin umumî harbe sebep olan Bosnasaray suikastı gibi azim aksi tesirler yapacağına o zaman kim düşünmüştü? Büyük devletlerin hariciye nazırlarını düşürecek, seçimleri müteessir edecek, Avrupanın bütün huzur ve emniyetini selbedecek kimin hatırına gelmişti? Bir sürü siyasi ihanetler ve ahta ve faszlıklar doğuracağını kim tasavvur edebilirdi?»

İtalya, Milletler Cemiyeti misakını ihlâl ederek işe başladı. Milletler Cemiyeti âzası bulunan devletler de misakin ahkâmını tatbik etmekte kusur ederek İtalyaya uydular. Daha sonra İtalya zehirli gaz mukavelesini yırtarak asrî cinayetlerin en büyüğünü irtikâb etti.

Kabahatin başı İtalyadadır. Fakat Cenevrede nüfuz sahibi olmakla daima öğünen iki büyük devlet, İngiltere ile Fransanın hissesine düşen kabahat daha az değildir. Bu iki devlet derhal ve metanetle harekete geçselerdi, Habeşistan kurtulmuş olurdu. Milletler Cemiyetinin şeref ve itibarı da en yüksek dereceye çıkmış bulunurdu.

İngiltere isteseydi, Fransayı müsterek emniyet esasının Habeşistana karşı tatbikine icbar edebilirdi. Çünkü İngilterenin, Habeşistan hakkında tatbik edilmeyen esasî dünyanın başka bir yerinde kendisinin tatbik etmeyeceğini katî olarak söylemesi Fransayı yola getirmeye kâfi gelirdi. İngiltere, bunu başta yapmadı. Politikasını sonradan değiştirdi amma, lâkin artık geç kalmıştı.»

Izmirde yarım asır doktorluk yapan binlerce adamı kurtaran doktor Mustafa Enverin bir kaç gün evvel açılan büstü.

YUNANISTANDA MÜTHİŞ BİR CİNAYET Bir sağır dilsiz babasını karısını ve üç çocuğunu kıtır kıtık kesti

Yunanistanda Debria köyünde, eşine nadiren raslanan bir aile faciası olmuş, 35 yaşında bir sağır dilsiz ihtiyar babasını, zevcesini ve üç çocuğunu kıtır kıtır keserek öldürmüştür.

Katilin adı Vasildir, iri yapılı, uzun saçlı, vahşî çehreli bir adamdır. Zabitanın tahkikatına göre bu aile faciası para yüzünden olmuştur. Katilin babası, çok zengin bir köylüdür, serveti yarım milyon drahmi tahmin ediliyor. İhtiyar köylü, artık çalışmayacak bir yaşa gelmesine rağmen sabahdan akşama kadar tarlalarında uğraşmaktadır.

Halbuki oğlu Vasil, ayyaş bir adamdır. Babasının sırtından geçindir, son zamanlarda babasını bütün mallarını satarak paralarını kendisine vermek için sıkıştırmağa başlamış, babası ise dilsiz ve sağır ayyaşın bu talebini daima ve katiyetle reddetmiştir. Bu yüzden baba ile oğul arasında şiddetli bir münaferet başlamıştır. Cinayet gecesi, katil oğul eve sarhoş bir halde dönmüş bir köşede yatmakta olan ihtiyar babasını uyardırarak bütün mal ve mülkünü kendisine verip vermeyeceğini bir takım işaretlerle son defa olarak sormuştur.

İhtiyar köylü, bu yeni talebi de reddedince canavar oğlu, bıçağını çekerek 12 defa babasının vücuduna saplamış ve zavallı ihtiyarı cansız bir halde ve kanlar içinde yere sermiştir.

Fakat katil, bu cinayeti ile iktifa etmemiş, bitişik odada çocuklarını yatmakta olan karısına da saldırmış, onu da üç bıçak darbesiyle öldürmüştür. Bundan sonra yerde müsterek bir yatakta yatmakta olan 8, 9 ve 10 yaşında iki kız ve bir erkek çocuğunu da aynı vahşiyane hırsla kıtır kıtır kesmiş, sıra on dört yaşında büyük oğluna gelmiştir.

Babasının bu canavarlığına gören büyük oğlu, ölümden kurtulmak ümidile yorganın altında saklanmıştır. Canavar dilsiz, büyük oğlunun de yorganını üzerinden çekerek göğsüne kanlı bıçağını saplamış, fakat bıçak bir hüsnü tesadüf eseri olarak kemiğe raslayarak yalnız deriyi sıyırmıştır. Çocuk, bu darbe üzerine bayılmış, katil babası onu da öldürdüğüne zahip olarak yeniden bıçağını sap-

Katil Vasil jandarmaların arasında

lamağa lüzum görmemiştir. Katil dilsiz bu beş bedbahtı öldürdükten sonra evinden çıkarak komşularına gitmiş ve bir takım işaretlerle meçhul bir takım haydutların evine girerek bütün aile efradını öldürdüklerini iddia etmiştir. Halbuki hayatını yukarıda anlattığımız şekilde mucize kabilinden kurtulan büyük oğlu, jandarma karakoluna giderek bu müthiş cinayetleri babasının işlediğini bütün teferrütle anlatmıştır. Bunun üzerine köy jandarmaları canavar babayı yakalamışlar ve köylülerin elinden zorlukla kurtarabilmişlerdir.

Yurttaş!
Bankada bir tasarruf hesabı olmanın yarın karanlıktır.
Ulusal ekonomi ve Arttırma kurumu

Mısır kralı birinci Fuadın cenaze merasiminin 30 Nisanda Kahirede yapıldığını yazmıştık. Resmimiz tabutu taşıyan top arabasını ve alaya iştirak eden askerî kıtaları gösteriyor.

Aydın (Akşam) — Aydın belediyesi, şehrin temizlik işlerine çok ehemmiyet vermektedir. Temizlik amelesine bir örnek elbiseler yaptırılmıştır. Resmimizde temizlik amelesi yeni ve bir örnek elbiselerle görünüyolar.

Bakırköy bez fabrikası

Bakırköy bez fabrikasının iç görünüşü

Bugün, Bakırköyün önünden trenle geçenlerin, vagon penceresinden modern silüetini seyrettikleri bez fabrikasının memleketimizin en eski fabrikalarından biri olduğunu pek az kişi bilir.

Gerçekten, bu fabrika ilk defa olarak 1850 de yani 86 sene evvel kurulmuştur. Fakat o zaman kurulmuş olan küçük ve iptidai müessese ile bugünkü arasında pek az münasebet vardır. Yapılan bütün yenilikler eski temel üzerinde atılmış olmasına rağmen, fabrikayı ilk kurmuş olanlar bugün kalksalar, hiç şüphesiz ki bu yeni ve modern müesseseyi tanımakta bir hayli güçlük çekerdiler.

Bakırköy Bez Fabrikası 1850 senesinde hususi şahıslar tarafından ticarî bir teşebbüs olarak kurulmuştu. Fakat kapitülasyonlar altında inleyen memleketin her endüstriyel kalkınma teşebbüsü gibi, bu hareket de, daha ilk attığı adımda, himaye imkân-sızlığı yüzünden, akamete mahkûm bulunuyordu. Fihakika, fabrika, hususi şahısların elinde, ziyanlı çalıştığı için, ancak on sene kalabilmiş ve nihayet hükümete ve kısa bir müddet sonra askerî idareye intikal etmiştir.

1866 dan 1925 e kadar 60 sene müddetle bu suretle çalışmıştır. Fabrika bu esnada piyasa için çalışmadığı, ve askerî ihtiyaçları karşılamak hususunda rekabet ve kalite meselesi mevzuu bahsolmadığı için, bu kadar uzun zaman zarfında hiç bir ciddi işlahat ve yenilik yapılmamış ve eski iptidai halini ve idaresini muhafaza etmiştir. Fabrika 1925 de Sanayi ve Maadin bankasına ve 1932 de bankanın lâgvile Devlet Sanayi Ofisi Umumi müdürlüğüne geçmiş, nihayet 11 temmuz 1933 de Sümer Bankın kurulması ile yeni bankaya intikal etmiştir.

Sanayi ve Maadin Bankası zamanında yapılmış olan tedricî işlahatlar sayesinde fabrikanın senelik istihsal

miktarı 1922 deki 41,000 metre ve 1924 deki 177,000 metre gibi oyuncak rakkamlardan 1926 da 738,420 ve 1930 da 1.639.670 metreye çıkmıştır. Bununla birlikte, imal edilen bezlerin kalitesi de piyasaya arz edilebilecek bir seviyeye getirilme yoluna girmiştir.

Sanayi ve Maadin bankası zamanında iki yüz bin lira sarfı suretile makinelerin yenilenmesi ve imalin rasyonalize edilmesi için yapılmış olan gayretlerden sonra piyasa satışları seneden seneye mühim bir artış göstermiştir. Meselâ 1925 senesinde piyasa satışları umum satışların % 6 sını ve askerî satışlar geri kalan % 94 ünü teşkil ederken 1928 de piyasaya satışlar % 32 ye ve 1931 de % 45 e yükselmiştir.

Bu esnada fabrika yalnız 3000 işçi çalışıyordu. Bakırköy fabrikanın bankaya geçmesinden sonra, bu fabrikanın büyütülmesi ve kökten bir değişiklik yapılması işine girişilmiştir. 1930 da 300 bin liraya çıkan yeni binanın temelleri atılmış ve sipariş edilmiş olan 600 bin lira kıymetindeki yeni makineler 1934 ün ilk altı ayı zarfında yerlerine yerleştirilmiştir. Böylece, yeni fabrika 3000 işçiden 10.000 işçiye geçtikten ve yeni makinelerle kavuştuktan sonra imal kapasitesi bir hamlede dört misli artmış ve aynı zamanda imal kalitesi de kayda değer bir nisbette yükselmiştir.

Fabrika 1927 senesinde ancak 171,858 ve 1931 de 359,493 kilo ham pamuk satın almışken bu mikdarı 1935 de 1,145,871 kiloya çıkarmıştır. Bu sonuncu senede pamuk için ödediği para 523,428 liradır.

Fabrikanın bez imalatı 1931 de 1,343,896 metreden 1933 de 1,910,070 metreye çıkmış ve 1935 de 4,625,275 metreyi bulmuştur. Eskiden hiç mevcut olmayan iplik imalatı da 1932 de 322,931 kilo iken 1935 de 978,147 kiloya yükselmiştir. Fabrikanın işçi miktarı da, iş mikdarındaki nisbetler da-

KİTAPLAR ARASINDA

Türk çocuğu yaşamalıdır

Profesör doktor Besim Ömer Akalın bir kütüphane dolduran kıymetli eserlerine bir yenisini daha ilâve etti. «Türk çocuğu yaşamalıdır» isimli bu eserde küçük çocuklara bakım ve sosyal yardım hakkında çok kıymetli tavsiyeler vardır.

Muhterem profesör iptida çocuk ölümünü ve sebeplerini izah etmektedir. Bu münasebetle süt meselesine dokunarak, senelerdenberi halledemediğimiz bu mesele hakkında etraflı malûmat veriyor, nasıl temiz süt temin edilebileceğini anlatıyor.

Profesör Besim Ömer Akalın çocuk ölümüne sebep olan sosyal sebepleri de anlattıktan sonra buna karşı alınması lâzım gelen tedbirlere geçiyor. Kitapta ilk yaşta çocuğu koruma, inek sütü ve ana sütü, sütnineler, çocuk ölümü savaşı köylerde sağlık ve sosyal yardım işleri, çocuk esirgeme kurumu hakkında esaslı tedkik mahsulü yazılar vardır.

Profesör Besim Ömer Akalın bu faydalı eserini bir teklifle bitirmektedir. Profesör iyi nesil almak, iyi çocuk yetiştirmek için en evvel nazarı itibare alınacak şeyin gebelik zamanından itibaren doğuruncaya kadar ve lohusalık zamanında annelerin sıhhatini kontrol etmek olduğunu söylüyor. Çünkü bu zamanlarda çocuğun sıhhati tamamen annenininkine bağlıdır. Çocuğun gürbüz olması için annenin iyi bakılması lâzımdır.

Hattâ Avrupada bu maksatla gebe sığınakları, anne evleri, anne yurdu, bedava gebeler ve emzikeliler yurdu açılmaktadır.

Profesör Besim Ömer Akalın çalışan kadınlara temas ediyor. Umumi hıfzıssıhha kanunumuz da kadın amele için gebeliğin son üç haftasında ve lohusalığın başlangıcındaki 3 hafta kadınlara istirahat veriliyor. Lâkin bu haftalar içinde amele için kazanılmamak ve gündelik almak ciheti düşünülmemiştir. Halbuki çalışmakla geçinen kadın asıl bu zamanda paraya, yardıma muhtaçtır. Avrupada olduğu gibi bizde de hiç olmazsa bunlara yarım gündelik verilmesi ve anneliği koruması için ulusal annelik kasası tesis edilmelidir.

Profesör ebe ve iyi hasta bakıcı yetiştirme de son derece ehemmiyet verilmesi ileri sürmektedir.

Bu eseri bütün anne ve babalara ve içtimai meselelerle uğraşanlara tavsiye ederiz.

iresinde artmıştır. 1929 da yalnız 360 işçi çalıştıran müessese, bu mikdarı 1932 de 425 e, 1934 de 570 e ve 1935 de 827 ye çıkarmıştır. Şimdi fabrika üç akipile, geceli gündüzlü çalışmaktadır.

Görüldüğü gibi, Bakırköy fabrikanın Sümer Bankın idaresi altına geçişindenberi her sahada gösterdiği muvaffakiyet çok takdire değer bir nisbettedir. Bu fabrika, pamuklu endüstrimiz içinde, şimdiden şerefli bir mevkîe sahiptir ve millî ekonomimizin en faydalı unsurlarından biri halinde çalışmaya devam etmektedir.

Her akşam
bir hikâye

Kıskanç kadın

«Erkek güzelliği» denilince akla Şeref gelirdi. Onun güzelliği dillere destandı. Bazan saçları ağarmış, yaşlı başlı kadınların temkinli bakışları bile Şerefın güzel yüzü üzerinde uzun uzun dinlenirdi.

Lâkin Şerefın bir tek kabahati vardı. Biraz saftı. Herşeye pek çabuk inanırdı. Zaten büyük bir Avrupalı edip son derecede güzel insanların biraz saf olduklarını söyler. İşte Şeref de böyle idi.

O çok defa kendisine bakarken heyecanlı heyecanlı güzel göğüsleri kabarıp inen, derin derin iç çeken, kızıl dudakları arasından yüzüne sigara dumanlarını çapkınca üfleyen genç kadınların gizli isteklerini farkedemezdi.

Dans ederken yüzüne karşı süzülen etrafi sürmeli güzel gözlerin manasını pek kavrayamazdı.

Önüne ilk çıkan bir genç kıza tutuldu. Evlendi. Karısı o kadar güzel bir kadın değildi. Lâkin son derecede kıskançtı. Kocasının kadınlar arasındaki itibarını da bildiği için kıskançlığı gün geçtikçe büsbütün katmerleşiyordu.

Kocasının fevkalâde güzel olması onun için âdeta bir ızdırap haline girmişti. Onun yüzünde bir çizgi, bir çirkinlik, bir yaşlılık alameti görmek için deliriyordu. Ah Şeref biraz çirkin olsaydı. Çirkin olsaydı da hiç bir kadının onı bakmasaydı.

Şeref bir gün bıyıklarını kesmedi. Bıyık bırakmağa karar vermişti. Üst dudakının üzerinde up uzun bir bıyık bırakacaktı. Lâkin bıyıkları büyüdükçe yüzü sakilleşiyordu. Halbuki karısı Leman onun yüzüne baktıkça:

— Aman ne güzelleştin... Aman bıyık sana ne yaraştı.. diyordu... Daha uzat.. Pala bıyık yap..

Şeref buna hemen inandı:

— Sahi mi karıcığım?

— Ne diyorsun?. Bir harika oldun.

Artık Şeref kozmatikler.. Yağlar.. Bıyıkları «Pala bıyık» yapacak..

Bir müddet sonra dudaklarının üzerinde koç boynuzu gibi iki bıyık dikilmişti. Bu kocaman bıyıklar Şerefın çehresine hiç gitmiyordu. Lâkin o güzelleştğine kaldi. Madem ki Leman öyle söylüyordu. O halde güzelleşmişti. Bir gün sokakta genç bir Fransız ressamına rast geldiler. Genç ressam çenesinin ucunda sip sivri bir sakal bırakmıştı... Leman bunu görür görmez:

— Aman kocacığım... dedi, sen de böyle bir sakal bırakırsan Vallahi bir «âfeti devran» olursun yarından tezi yok bir sakal bırak.. Hemen bir sivri sakal... Genç bir adama sakalın ne kadar yakıştığını tasavvur et.

Leman kocasının aklının altından girdi, üstünden çıktı. Biraz sonra Şerefın güzel çenesinin ucunda bir keçi sakalı sallanıyordu

Leman:

— Aman ne oldun! Ne yakışı... Ne

güzel oldun kocacığım... Ne fevkalâde oldun...

Halbuki zavallı Şerefın yüzü bakılmıyacak bir hale gelmişti. Vaka hekes onun çirkinleştiğini söylüyordu ama mademki Leman onun güzelleştğini söylemişti... Artık bitti. Şeref buna inandı gitti...

Şerefın en güzel yerlerinden biri de başı ve saçları idi... Leman:

— Aman kocacığım.. Saçlarının etrafını Amerikan bahriyelileri gibi ustura ile kesersen sana ne gider ne gider... dedi.

Şeref:

— Sahi mi?

— Ne diyorsun?. Bir kere son derecede sıhhatli görünürsün... Sonra etrafi kenarları ustura ile almış, tepede saçları kalmış bir başın güzelliğini tasavvur et, gözünün önüne getir bile...

Şeref ertesi günü soluğu berberde aldı... Kafasının etrafını Amerikan bahriyelileri gibi kazıttı..

Lâkin Lemanın aklına Şerefı güzelleştirmek için her gün yeni bir fikir geliyordu. Bir gün:

— Aman dedi, sana kelebek gözlük ne kadar yaraşacak.. Ne kadar «Beyefendi tipi» gelecek.. Hemen bir kenardan ince bir altın zincir sarkan, camları numarasz bir altın gözlük al.. Sana son derecede yakışacak..

Ertesi günü Şerefın burnunun üzerinde bir altın kelebek gözlük vardı.. Gözlüğün bir ucundan sarkan ince, sarı altın zincirin bir ucu kulağının arkasına atılmıştı.

Bir müddet sonra Leman kocasının ginışine de el attı..

— Aman Şeref.. diyordu. Şimdiki kolasız yakaları hiç beğenmiyorum.. Sana yüksek, dik kolah yaka ne kadar da yakışacak kim bilir..

Aradılar, taradılar. Eskiden kalmış, dimdik, kuyu çenberi gibi yakalar buldular. Artık Şeref çendere içine girmiş gibi boynunu bir taraftan öteki tarafa çeviremiyordu. Lâkin hayatından memnundu.. Öyle ya mademki güzelleşmişti..

Bundan sonra Şerefın hali gündengüne komikleşti. Kışın onun ayağında dostları mest lâstik görüyorlardı. Bıyıkları büsbütün kocamanlaşmış, sakalı uzamıştı. Kafasının etrafını hergün ustura ile kazıyordu. Kolah yakaların içinde dim dikti. Bütün bunları da büyük bir azamete, fevkalâde güzelleşmiş bir adam tavrile yapıyordu.

Leman da artık pek memnundu. Artık muradına ermişti. Şerefın yüzüne bile bakan yoktu.. Kocası tamamile kendisinin olmuştu..

Muhterem baylar... Emin olunuz, hayatla böyle kadınlar pek çoktur... Zevceniz:

— Aman sana pek yakıştı... diyerek size yaptırcağın, giydirecekleri şeye biraz dikkat ediniz.. (Bir yıldız)

NIĞ ÇOCUKLARI

Tefrika No. 140

İskender Fahreddin

İşte bu hâdise prens (Habi) yi tekrar halkın gözünden düşürmeğe ve Anakonun eline düşmesine vesile oldu.

Anako meseleyi kraliçeye açarak:

— Kocamızı Habi öldürmüş. Onu hâlâ yaşatıyorsunuz!

Demekten kendini alamadı.

Cizede ağızdan ağıza yayılan bu mesele şüphe yok ki Habinin aleyhinde bir netice vermişti. Şimdi herkes prensin tecziyesini istiyordu.

PRENS (HABİ) CİZEDEN NASIL KAÇIYOR?

Prens Habi aslanlar bodrumuna atılmıştı. Bir haftadan beri bodrumun demir mazgalları arasında yatıyordu. Dört çevresi aslanlarla kuşatılmıştı.

Titana kocasının katili olan bu insafsız hasmını büyük ayın günü herkesin gözü önünde öldürtecek ve halka, büyüklere fenalık yapanların nasil cezalandırıldığını gösterecekti.

Mısırlılar bu vaziyet karşısında Titanayı hükümdarlık tahtına oturtmağa karar vermişlerdi.

«Titana, bütün erkeklerimizden ve tanınmış bilginlerimizden daha akıllı bir kadındır. Mısırlılar onun önünde eğilmekle hem yurdlarını hem de canlarını kurtarmış olacaktı!»

Diyordu.

Önlerindeki tehlike elle tutulacak kadar meydanda duruyordu..

Habeistan tehlikesi.

Şabaka Mısra göz dikmişti. Ve onun gözünü Titanadan başka kimse yıldıramazdı. Bunu bütün Mısırlılar biliyordu. O günlerde Asyalı kadının Mısır tahtına oturması kararlaştırılırken, Prens Habinin aslanlar bodrumundan kaçacağı kimsenin aklına gelmemişti.

Aslanlara bakan nöbetçilerden biri nasilsa bir gün Mikerinostan bir kamçı darbesi yemiş. Kana.. Bu Libyalı ve kindar bir erkekti. Mısırlıların eline esir düştüğü günden beri saray halkına karşı daima yan gözle ve nefretle bakardı. Bir sabah prens Habinin feriyadına dayanamadı.. Yanına sokuldu:

— Kraliçe senden ne istiyor?

Diye sordu

Habi çok ezgin ve muztarıptı:

— Ne mi istiyor? dedi. - Benim hakım olan Mısır tahtına kendi oturmak istiyor... Bunu hâlâ anıyamadın mı?

Kana hayretle prensin yüzüne baktı:

— O halde burada ne işin var? Cizeden uzaklaşıp kendine taraftar topla-san olmaz mı?

Habi güldü:

— Bu fırsatı elde edebilsen.. Cizeden kaçabilsem; bütün Mısırlıları başıma toplamak bir aylık bir iş bile değil. Fakat, ne yapayım ki, tuzakla buraya getirildim.. Ve Anakonun eline düştüm.

Kana prensin kulağına eğildi:

— Seni buradan kaçırırsam, bana ne iyilik yapabilirsin?

Prens tüyleri ürperdi.. Fakat bu ürperme bir sevinç ürpermesiydi.

— Ne diyorsun? dedi - Beni buradan kaçırabilir misin?

— Şüphesiz. Bu, benim elimdedir.

— O halde, yarın hükümdar olursam, seni kendime muhafız alırım. Sana Mısır hazinesinin kapısını açarım. Esaretten kurtulursun! Sarayların bodrumlarından üst katlara çıkar, asilzadeler gibi hür ve serbest yaşarsın!

Aslan bekçisi etrafına bakındı.. Bahçe kapısında dolaşan kargılı nöbetçiden başka bir kimse göremedi.

— Buradan kaçmak çok kolay. Fakat kaçarken, şu gördüğün nöbetçiyi öldürmeliyiz.

— Bu işi sen bana bırak, Kana! Haydi şu mazgalların kilidini aç.. Beni serbest bırak. Yavaş yavaş kapıya doğru gidelim.. Nöbetçiyi yere devirdikten sonra seninle Cizeden uzaklaşalım.

Kana demir mazgalların kapısını açtı.. Prensın ayağındaki demir zincirleri çözdü.

İkisi birlikte kaçmağa karar vermişlerdi.

MISIRLILARIN «BÜYÜK GÜN» Ü.

«Büyük gün» ün sabahı.

Titana (Amon) mabedine gidecekti. Mabedin önündeki meydana toplanan halk, güneş doğmadan yer tutmağa koşuyordu.

O gün Titana Mısır tahtına oturacaktı.

Bütün rahipler mabede dolmuş, etraftan gelen yabancı elçiler, kumandanlar ve asilzadeler mabede gelmeğe başlamıştı.

Amon mabedine giden bu insan akını içinde herkes prens Habiye araştırıyordu. Ayından önce prensın aslanlar ağzına atılacağı söyleniyordu.

Titana büyük bir tahtaravana oturmuştu. Kraliçenin sağında Helyos, solunda Anako ayakta duruyordu.

Titana Amon meydanına geldiği zaman, kale burçlarının üstünde dolaşan nöbetçiler boru ile tehlike haberi veriyorlardı.

Titana tahtaravanda duran vezire döndü:

— Ne var, Anako, nöbetçiler tehlike borusu çalıyorlar, değil mi?

Anakonun cevap vermesine meydan kalmadı.. Saraydan koşarak gelen bir atlı muhafız neferi tahtaravanın önünde durdu ve kraliçeyi selâmlıyarak:

— Prens Habi kaçtı..

Diye bağırdı.

Halbuki kraliçe belki beş dakika sonra: «Prens aslanların ağzına atınız!» diye emir verecekti. Bu haber hem Titanayı hem de Anakoyu sarsmıştı.

Titana derhal prensin peşinden atlılar koşturulmasını emretmişti. Anako dizlerinin üzerinde duramıyordu. Vücudu titremeğe başlamıştı. Prensın firarı Mısırlılar için bir uğursuluk sayılılırdı.

Eski bir inanışa göre, Mısırlılar yeni Firavunun tahta oturacağı «Büyük gün» ü üzüntüsüz ve kedersiz geçirmek isterler; eğer o gün halkı heyecana düşürecek böyle bir vaka ile karşılaşacak olurlarsa, yeni Firavunun ayağını uğursuz sayarlardı.

(Arkası var)

LAKTİN SÜTLÜ UN

SÜT ÇOCUĞUNU ÇOK BESLER

HAZIMSIZLIK, KUSMA, SANCILARIN ÖNÜNEGEÇER HER ECZANEDE BULUNUR

Merkez: Ankara P.K.195 Deposu: (Merkez Şark Eczacı Deposu) dur

İktisat Vekâletinden:

Mart 936 tarihindenberi 14 kuruş 30 para Baz fiyat üzerinden muamele gören Karfiça tabir edilen Demir çiviler ilân tarihinden itibaren 13 kuruş yirmi para olarak tesbit edildiği alâkadarlara bildirilir. (2538)

İstanbul Levazım Amirliği Santralma Komisyonu ilânları

Alınacak miktarı	Cinsi	İhale tarihi	Saati
Liralık			
2090	Yulaf	13/Mayıs/936	Çarşamba 13,30
5000	Zeytinyağı	» » » »	14
5000	Pirinç	» » » »	14,30
5000	Şeker	» » » »	15
2000	Beyaz peynir	» » » »	15,30
2000	Kaşar peyniri	» » » »	16

Levazım âmirliğine bağlı müesseseler için yukarıda yazılı altı kalem erzak hizalarında yazılı gün ve saatlerde Tophanede Satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. İhale günü teslim şartıyla Askeri evsafına alınacak olan işbu erzaklar için isteklilerin belli saatte Komisyonuna gelmeleri. «523» (2523)

İdareleri İstanbul Levazım âmirliğine bağlı müesseseler için 83 bin kilo süt 78 bin kilo yoğurt 28/Mayıs/936 perşembe günü saat 15,30 da Tophanede Satınalma komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli sütün her kilosu 11 buçuk kuruş yoğurdun 15 kuruştur. Sütün ilk teminatı 715 lira 87 kuruş yoğurdun 877 lira 50 kuruştur. Şartnamesi komisyonunda görülebilir. Süt ve yoğurt birden verilebileceği gibi süt ayrı ve yoğurt ayrı taliplere verilebilir. İsteklilerin kanuni vesikalarıyla beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyonuna vermeleri. (525) (2522)

Umum Emlâk Acentesi

Bahçekapı TAŞHAN No. 29

EHVEN ŞERAITLE

EMLÂK İDARESİ

KİRALIK APARTIMAN

EMLÂK

ALIM ve SATIMI

TELEFON: 20307

İstanbul Harici Askeri Kıtaatı İlânları

Milli Müdafaa Vekâletinden: Cumhuriyet kara ve deniz ordusunda kullanılmak üzere 1455 sayılı Askeri memurlar kanununa ve buna aid talimatı hükümlerine uygun olarak aşağıdaki şartlarla yedinci sınıf «Askeri Bareme göre 30 lira maaşı aslı» Askeri adli hâkim alınacaktır.

- 1 — Hukuk mektebini en aşağı iyi derecede bitirmiş olmak.
- 2 — İhtiyat zabiti olmak
- 3 — 35 yaşından yukarı olmamak.
- 4 — Başkasına geçer hastalığı ve vazifesini gereği gibi yapmağa mani olabilecek vücut ve akılca bir arızası bulunmamak. Tam teşkilâtli bir askeri hastahane muayene ettirilecektir.
- 5 — Yabancı ile evli olmamak.
- 6 — Şeref ve haysiyeti muhıl bir suçtan mutlak surette bir cürümden dolayı üç ay veya daha ziyade hapse mahkûm veya böyle bir suçtan takip altında bulunmamak.
- 7 — Sarhoşluk kumarbazlığı âdet etmiş kumar oynatmış ahlâk ve sairece hâkimliğe yaramayacak bir hal ile dile geçmiş olmamak ve bunları polis tahkikatiyle tevsik etmek.
- 8 — Nüfus kâğıdı sureti ihtiyat zabit terhis tezkeresi.
- 9 — Diplomanın tasdikli sureti muhtasar hal tercümesi.
- 10 — Bu şartlar dahilinde isteklilerin vesikalarıyla dörder adet de fotoğraflarıyla birlikte bir istida ile en geç 15/Mayıs/936 gününe kadar en yakın Askerî komutanlıklara veya Askerî şubelerine müracaat etmeleri «677» (2370)

Satılık ve kiralık Modern yalı

Mücedded ve modern on iki odalı iki katlı birinci katta beş ikinci katta yedi odalı içi ve dışı boyalı telefon, elektrik, havagazı, terkos, alaturka hammamı, bahçesi, rihtimi mevcut Boğazın en nezih bir sahili olan Vaniköyde iskele yakınında (76) numaralı kuleli yalı hem kiralık hem satılıktır. Mezkûr yalıya müracaat.

AKŞAM'ın FAYDALI NEŞRİYATI No. 19

JUL VERN

ARZIN MERKEZİNE SEYAHAT

Fenni romanların en meraklısı Resimli

Fen ve seyahat romanlarının mucidi olan Jül Vern'in bu eseri çok meraklıdır. Dünyanın merkezine gideceğim diye İlanda adalarında sönmüş bir yanar dağı ağzından içeriye giren bir âlimin ve arkadaşlarının başından geçen vakaları ve nihayet Stronboli yanar dağından yer yüzüne çıkışlarını anlatır.

25 Kr.

Satış yeri:

AKŞAM MATBAASI

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye mütehasssısı

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2,5 tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda (104) numaralı hususi kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah «9,5 - 12» saatleri hakiki fıkara mahsusdur. Herkesin haline göre muamele olunur. Muayenehane ve ev telefon: 22398. Kışık telefon 21044.

KUMBARA

BİRE
1000
VEREN
TARLADIR

TÜRKİYE
ZİRAAT
BANKASI

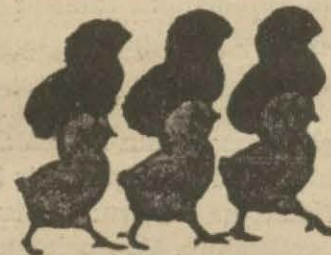
Dr. FETHİ LABORATUVARI

CERRAHPAŞA HASTANESİ BAKTERİYOLOĞU

Kan, idrar, balgam, cerahat, mevadi gaita gibi tıbbi tahliller ve bütün biyolojik teamüller gayet dikkatle yapılır.

Beyoğlu: Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartmanı Tel. 40534

CAFER FAHRİ nin eserlerinden

YENİ HARFLERLE	Kuruş
Savaş ve Polis köpeği	50
Tavuk hastalıkları	25
Tavukları çok yumurtlatmak için ne yedirmeli?	25
Ne zaman civciv çıkarmalı?	5
Tavukçulukta muvaffakiyetin sırrı?	25
Tavukçuluktan nasıl para kazanılır?	25
Nasıl tavukçuluk yapılmalıdır?	25
ESKİ HARFLERLE	
Mufassal yeni tavukçuluk	100
Keçi beslemek usulü	25
Av ve salon köpekleri	25
Satış yeri: İKBAL kitabevi	

Kapalı zarf usulile Eksiltme ilânı İTİMADI MİLLÎ (Güven)

Türk Sigorta Anonim Şirketinden:

1 — Galatada Voyvoda caddesinde İtimadı Milli hanı ittisalinde kâin elyevm 124 numaralı bina yerile arkasındaki arsalar üzerinde yapılacak inşaat kapalı zarf usulile toptan eksiltmeye çıkarılmıştır. İnşaatın muhammen bedeli 31239 liradır.

2 — Bu işe aid eksiltme evrakı şunlardır.

- a) Eksiltme şartnamesi.
- b) Mukavele projesi,
- c) Fenni şartname ve kalorifer şartnamesi,
- d) Keşif hülâsası,
- e) Plân ve projeler.

İstekliler bu evrakı 10 lira bedel mukabilinde Galatada Sümer Bank İstanbul şubesi binasındaki şirketimizden satın alabilirler.

3 — Eksiltme 23/5/936 cumartesi günü saat on birde İstanbulda Galatada Bankalar caddesinde Sümer Bank İstanbul şubesinin orta katında şirketimiz merkezinde icra edilecektir.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile olacaktır.

5 — Taliplerin eksiltme şartnamesinde yazılı olduğu vechile (2350) liralık muvakkat teminat vermeleri lâzımdır. Eksiltmeye girecekler lâakal 30 bin liralık bina yaptıklarına dair kanaat verici ehliyet vesaikini teklif mektubuna raptedeceklerdir.

6 — Teklif mektupları yukarıda yazılı gün ve saatten bir saat evveline kadar Şirketimize makbuz mukabilinde tevdi edilmiş bulunacaktır. Posta ile gönderilecek mektupların mezkûr saatten bir saat evveline kadar gelmiş ve zarfların kanuni şekilde kapatılmış bulunması şarttır.

The Turkish American Shipping and Trading Co.

Hayri - Araboğlu ve şeriki American Export Lines The Export Steamship Corporation NEW - YORK
Her on günde bir Newyork ile limanımız arasında muntazam posta:
Her ayın 10. ve 25 inci günleri New York'dan hareket.

Yakında New-York'dan gelecek vapurlar:

Exhibitor vapuru 7 Mayıs doğru
Express vapuru 21 Mayıs doğru
Exchange vapuru 3 Haziran doğru

Yakında Nev - York, Fladelfiya ve Boston için yolcu ve eşyayı ticariye olarak hareket edecek vapurlar.

Exhibitor vapuru 11 Mayıs doğru
Express vapuru 25 Mayıs doğru
Exchange vapuru 7 Haziran doğru

Kumpanya, müşterilerinin menafine daha iyi hizmet ve fevkalâde seri postalar taktim emelile Iskenderiye veya Marsilyada aktarma suretile ve doğru konomineto ile Newyork için mezkûr limanlardan muayyen tarihlerde hareket eden ekspres ve lüks vapurlarına yolcu ve eşyayı ticariye kabul edecektir.

Bu vapurlar Amerikani, dahil ve bütün vilâyetleri ile Kanada, Golf, Meksika ve Los Angeles ile Sar. Fransisko Seattle vesaire bütün limanlar için doğru Konomineto ile eşyayı ticariye kabul eder.

Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han üçüncü kat Hayri - Araboğlu ve şeriki müracaat Tel: 44991-2-3

Aç karnına bir kahve kaşığı alındıkta **KABIZLIĞI DEFEDER**

Yemeklerden birer saat sonra alınır. HAZIMSIZLIĞI, mide ekşilik ve yanmalarını giderir. Ağızdaki tatsızlık ve kokuyu izale eder. HOROS markalı ambalajına dikkat. Deposu: Mazon ve Botton ecza deposu, Yeni Postahane arkası Aşır Ef. Sok. No. 47.

JUVANTIN KANZUK SAÇ BOYALARI

Kumral ve siyah olarak sabit ve tabii renk verir. Ter ve yıkanmakla çıkmaz. Yegâne zararsız ve tanınmış sıhhi saç boyasıdır. **İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ** Beyoğlu - İstanbul

BEŞİR KEMAL

Nasir ilacı Mahmut Cevat Eczanesi

Siz de...

"PERLODENT" diş macununu tercih edeceksiniz,

zira ağızın bilcümle şeraiti sıhhiyesini, haiz olan bu macun dişleri çürümekten korur, diş etlerini kuvvetlendirir, nefesi serinletir ve insanın görünüşü efesini artırır.

Ağız ve dişlerin PERLODENT'e olan ihtiyacı bu usullara olan ihtiyacımız kadar mühimdir.

PERLODENT

Istanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Cins ve mevkii

Muhammen bedeli

Lira

Beyoğlunda Kalyoncu Kolluğunda Kamer Hatun mahallesinin iki kuyulu sokağında üç katta altı oda vesair müstemilâtı havi kârgir 27 No. lu evin tamamı:

1400

Boğaziçinde Büyükdere'de eski servi yeni uzun servi sokağı ile eski Kırkor yeni Sevimli sokağının birleştiği köşede üç katta yedi oda vesair müstemilâtı havi ve iki bölük olarak kullanılabilir 2, 24 No. lu ahşap evin tamamı:

1500

Beyoğlunda Büyük Pangaltı mahallesinin Akbaba ve Afet sokaklarının birleştiği köşede 12, 14, 66 No. lu üç bap kârgir dükkânın tamamı:

500

Feriköyünde ikinci kısım mahallesinde çifte Cevizler sokağında tahminen 137,80 metre murabbaı 50 No. lu arsanın tamamı: Beher metre murabbaı

3

Beyoğlunda Hüseyin ağa mahallesinin Bilezikçi sokağında üç katta altı ve her katta birer mutfağı üstünde bir daraçası ve altında iki dükkânı bulunan 39,41, 43 No. lu ahşap evin tamamı:

1500

Aynı mahallenin Duvarcı sokağında iki katta üç oda bir mutfak ve altında (yüzü Bilezikçi sokağında) bir dükkânı bulunan 97 No. kârgir evin tamamı:

1700

Yukarıda cins ve mevkii yazılı emlak paraları peşin ve sırf nakit verilmek şartile hizalarındaki bedeller üzerinden açık arttırma usulile ayrı ayrı satılacaktır. İsteklilerin ve şeraiti anlamak isteyenlerin yüzde 7,5 pey akçaları ile 18/5/936 pazartesi günü saat on iki buçukta komisyona müracaatları. (R.) (2353)

Istanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Senelik muhammen

kira bedeli Lira

YENİŞEHİR: Mahallesi Keklik sokağı 70 kapı numaralı ev. 12
YENİŞEHİR: Mahallesi Keklik sokağı 72 kapı numaralı ev. 72
YENİŞEHİR: Mahallesi Erik sokağı dört kapı numaralı ev. 12
BÜYÜKÇARŞI: Kayserili oğlu sokağı 33-35 sayılı dükkân. 240
KURTULUŞ: Ayakiryaki sokağı 34 sayılı ev. 60
KURTULUŞ: Fırın sokağı 20 sayılı ev. 48
YENİŞEHİR: Papas oğlu sokağı 12 sayılı ev. 24
MERCAN: Büyük yeni han ikinci kat 19 sayılı oda 24
TARABYA: Kalpakçı sokağı 14 sayılı ev. 24
ÜSKÜDAR: Selâmi Âli mahallesi Andonaki sokağı 31 sayılı ev. 60
BÜYÜKÇARŞI: Keseciler sokağı 12 sayılı dükkân. 24
BÜYÜKÇARŞI: Yağlıklar sokağı 5 sayılı dükkân. 180
BÜYÜKÇARŞI: Tekyeciler sokağı 26 sayılı dükkân. 24
BÜYÜKÇARŞI: Karamanlı oğlu sokağı 1 sayılı dükkân. 36
BÜYÜKÇARŞI: Terlikçiler sokağı 15, 15/1 sayılı dükkân. 36
BÜYÜKÇARŞI: Çuhacı hani son kat 28 sayılı oda. 48
KASIMPAŞA: Emincamisi Eyyühüm Ahmet çıkmazı 24 sayılı ev. 72
BÜYÜKÇARŞI: Keseciler sokağı 46 sayılı ev. 36

Yukarıda yazılı mallar 19/5/936 sahi günü saat 14 de hizalarında yazılı senelik muhammen kira bedelleri üzerinden açık arttırma ile ve kira bedeli dört müsavi taksitte ödenmek ve taksitler peşinen verilmek üzere bir sene için ayrı, ayrı kiraya verileceklerdir. İsteklilerin % de yedi buçuk pey akçelerini vakti muayyeninden evvel yatırarak idare-mizde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. (F) (2371)

BU TEKRÜBEYE TAHAMMUL EDEN

YALNIZ

HAVALANDIRILMIŞ BİR PUDRA VARDIR

Sabah dokuzdan akşam saat beşe kadar mat, saf ve sevimli bir ten. Gündüz tekrar pudralanmağa hacet yok. İşte; havalandırılmış yeni Tokalon pudrasının garanti muhassanatı bunlardır. Bu cazib havalandırma usulü, Parisli bir kimyagerin keşfidir. Bu usul dairesinde havası toplandırmış yegâne hafif pudradır. Şimdiye kadar yapılan pudralardan on defa daha saf ve daha hafiftir. Bu usul, Tokalon pudrasının istihzarında kullanılmaktadır. İşte bunun içindir ki, Tokalon pudrası, daha muntazam ve daha mükemmel bir tarzda yapışır cildi hemen hemen görünmez bir güzellik tabakası ile kaplar

ve yüze tabii bir güzellik verir ve modası geçmiş ve yüze bir makiyaj şeklini vermeden kalın adı pudralardan tamamen başka bir tesir yapar. Bu yeni Tokalon pudrası yüze yapışık kaldığı cihetle buna «8 saatlik pudra» tabir ederler. Artık ne parlak burun, ne yağlı cild görünmeyecek belki rüzgâr, yağmurun ve terlemenin icrayı tesir edemeyeceği mat, saf ve sevimli bir ten görünecektir.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlanları

İdareimiz Eskişehir atelyesi için usta tornacıya ihtiyaç vardır. Talıplilerin imtihanları yapılmak üzere şimdiye kadar çalıştıkları yerlerden aldıkları bonservislerle doğruluk kağıtlarını, Millet mektebi şahadetnamelerini, nüfus ve askerlik vesikalarını alarak İstanbulda Haydarpaşa İşletme müfettişliğine, İzmirde Alsancak atelyesi şefliğine müracaatları.

Haydarpaşada ve İzmirde imtihan olanların gündelikleri, Eskişehirde geldikleri zaman ikinci bir defa yapılacak imtihandan sonra takdir olunacaktır. (933) (2359)

İlk eksiltmesi bozulmuş olan, muhammen bedelleri 57,500 lira bir muzaaf tesirli ve yirmi dokuz basit makas takımı 23 Haziran 936 sahi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin 4,125 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 285 kuruş mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa veznelelerinde satılmaktadır. «2378»

İsmi, muhammen bedelleri aşağıda yazılı malzeme 18/6/936 perşembe günü hizalarında gösterilen saatlerde Ankarada İdare binasında ayrı ayrı ve kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır. Bu işlere girmek isteyenlerin hizalarında gösterilen muvakkat teminatlar ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve teklif mektublarını aynı gün lâstik malzeme için (saat 14 e), dinamo kayışları için (saat 14,30 a); kapalı ebonit kutular içinde (saat 15 e) kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Bu işlere aid şartname Haydarpaşada tesellüm ve sevk müdürlüğünde, Ankarada Malzeme dairesinde parasız dağıtılmaktadır. (2526)

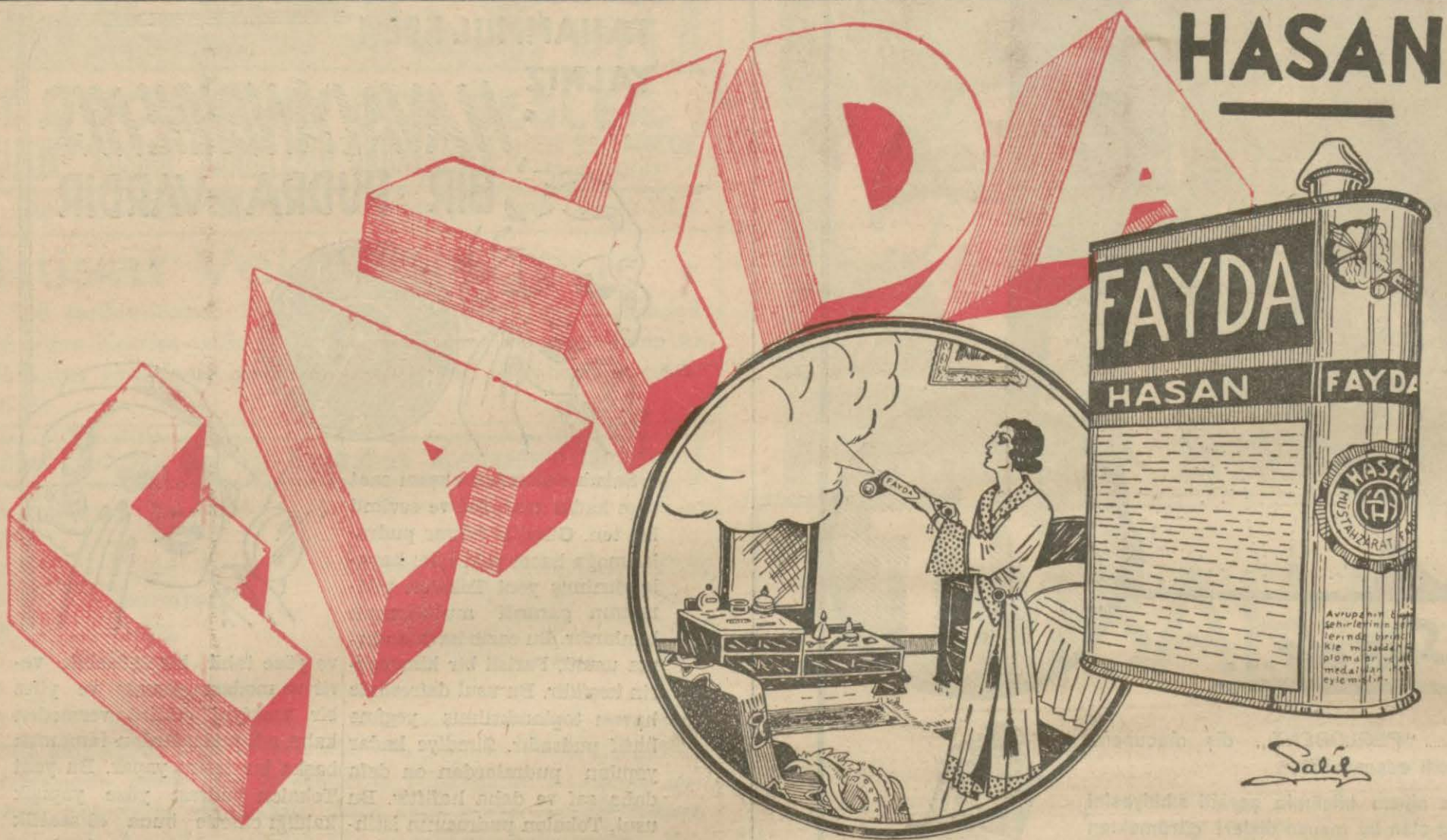
İsmi	Muhammen bedeli	Muvakkat teminat	Eksiltme Saati
Muhtelifülçins lâstik malzeme.	22765 lira	1707,38 lira	15
Muhtelif eb'atta 4310 metre bezli kauçuktan 13116 »			
mamül vagon dinamosu kayışı		983,70 »	15,30
800 aded kapaklı ebonit akkümülatör kutusu 4800 »		360 »	16

Muhammen bedeli 3800 lira olan kontrol saati yedekleri 18/6/936 perşembe günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 285 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Şartnameler Ankarada Malzeme Müdürlüğünde, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Müdürlüğünde isteyenlere parasız verilmektedir. (2527)

Şurayı Devlet Umumi Kâtipliğinden:

Dairemizde münhal 3500 kuruş asli maaşlı «Garp lisanlarını bil-meyenler için 3000 kuruştur.» İkinci sınıf mülâzimlik açılmıştır. 30 yaşından fazla olmayanlardan Mülkiye veya Hukuk mezunu olup ta memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz olanlar arasında 25 Mayıs 936 pazartesi günü saat 14 de Ankarada müsabaka yapılacaktır. İsteklilerin mezkûr tarihe kadar arzuhal ve evrakı müsbiteleriyle birlikte başkanlığa baş vurmaları. (981) (2495)

Sinek, tahtakurusu, pire, bit, hamam böceği, güve ve bütün haşaratı tohumlarile öldürür. Kokusu lâtif ve sıhhidir, leke yapmaz, tesiri katî ve bütün markalara müreccahdır. Yeni icad pompalarını isteyiniz. ihtira beratı vardır. Kimse aynını taklid edemez.

KANZUK

En hoş meyva usarelerle hazırlanmıştır. Hazmı kolaylaştırır. İnkıbazı izale eder. Kanı temizliyerek vücuda tazelik ve canlılık bahşeder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

Dr. MEHMED İZZET

Emrazi dahiliye ve sariye mütehasısı
Muayenehane: Çağaloğlu Nuruosmaniye
caddesi No. 17 Baha Bey Apartmanı
pazardan maada hergün 13-17 saatlarını kabul eder. Telefon: 23925

Di Gudyir Tayr end Raber Eksport Ko.
Türkiye depoziteri: TATKO ŞİRKETİ Taksim
bahçesi karşısında İstanbul telefon: 44742-44743

Bir bahar sabahı kadar güzel!

Çünkü herşeyden
evvel günde iki defa

Radyolin

kullanarak dişlerinin
sağlamlığını ve göz
kamaştırıcı parlaklığını kazandı

RADYOLIN

Bütün diş ve diş etleri arızalarını giderdikten başka, ağız kokusunu izale eder, ağızdaki mikropları temizliyerek sıhhatin ve güzelliğin aynası olan ağız bir konca gibi güzelleştirir

AĞIZLIKLA ÜZERİNDE
Dr. APOSTEL'in imzasına dikkat

Dikkat - Ağızlık kutu içinde ve 6 taşla beraber satılır. Umumi deposu: Sultanhamam kebabçı karşısında Sahibinin sesi. Anadoludan arzu edenler İstanbul posta kutusu 180 adresine yazdıklarında sipariş posta ile tediye olarak derhal gönderilir.

Ankara: Ali Tümen, tütüncü Taş han - İzmir: Necip Sadık Balcılar 156 - Eskişehir: Şifa eczanesi - Bursa: Nureddin Neşet Uzunçarşı - Samsun: Saatçi Avni Peker - Aydın: Gramofoncu İspartalı Mehmed - Trabzon: Gramofoncu Hakkı kunduracılar - Malatya: İbrahim Işık Lion çikolata - Denizli: Tatar zade Mustafa tuhafiyeci - Sivas: Saatçi Şükrü - Elâziz: Gramofoncu Cevad Haydar - Mersin: Konya Pazarı Hüseyin Hüsnü - Adana: Hacı Halil Yağcamı civarı - Nazilli: Hırdavatçı Nedim Yıldırım.

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Marmara Üssübahrî komutanlığı Satınalma Komisyonundan:
Deniz Fabrikaları ve Atölyelerine ve inşaata muktazi malzeme pazarlıkla satın alınacaktır. 936 Mayıs sonuna kadar her Salı ve Perşembe günleri saat 11 den 15 e kadar İsteklilerin İzmitte Tersane kapısında Satınalma Komisyonuna müracaatları. (2088)

HEMORRON

Ameliyatsız Basurları Tedavi eder tesiri katîdir.

Bir stok

URANIA

Yazı makinesinin elden çıkarılması
mecburiyeti hasebile değerinden
aşağı bir fiatla satılacaktır.

Büyük miktarda satın alacak
müşteri aranıyor.

Adres: Sultanhamam Hamdi Bey geçidi No. 38

Dr. MUZAFFER DILEMRE

Birinci sınıf
Dahilî hastalıklar mütehasısı
Fatih - Kızıtaşı - Macar Kardeşler
caddesi - Hafız İlyas apt. No 1
Telefon: 22324

Sahibi: Necmeddin Sadık
Umumi neşriyat müdürü: Enis Tahsin
Akşam matbaası